

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS RE'EH • MAAMAR 3

ביאור אחרי

Una explicación de «Tras
Havaiá, su D'os, caminarán»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/reeh/3/

1 ביאור אחרי

Una explicación de [el versículo] «Después».

2 א הנה פי אחרי הוי אלקיכם תלכו. שכל ההשתלשלות נמשך ונתהווה רק מבחי מדת מלכותו ית' שהיא הנקראת אחרי הוי בחי אחוריים הארה בעלמא כו'

(1) Ahora bien, el significado de “Tras Havaia, su D'os, han de caminar” es que toda la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) se extiende y llega a existir únicamente desde el nivel del atributo de Maljut (soberanía) de Él, bendito sea, que es llamado “tras Havaia”: el nivel de la parte posterior (ajoraim), una mera irradiación, etc.

(וכמ"ש בפ' תצוה בד"ה זכור את כו' בפ' וישב ה' מלך לעולם ועיי' בזהר ויקרא)

(Como está escrito en Parshat Tetzavé, en el discurso que comienza “Recuerda lo que”, etc., acerca del significado de “Y Havaia se sienta como Rey para siempre”; y véase el Zóhar, Vaikrá).

(דף עשרים בתחלת עמוד ב') ועמ"ש ע"פ הזהר קדושים (דפ"ו סע"א [סוף עמוד א]) ע"פ ואחרי לא יהיה והוא

(folio 20, al comienzo del lado b). Y véase lo escrito acerca del [pasaje del] Zóhar, Kedoshim (folio 86, final del lado a), sobre el versículo “Y después de Mí no habrá nadie”. Y es

כמו כן עד רום המעלות, כי גם הקו נמשך ע"י צמצום ומקום פנוי מבחי מלכות דא"ס לבד,

del mismo modo hasta las alturas más excelsas; pues incluso el kav (línea de luz) se extiende, mediante el tzimtzum (contracción) y el espacio vacío, únicamente desde el nivel de Maljut del Infinito (Ein Sof).

(וזהו ענין אל תקרי שמות אלא שמות המבואר במ"א ע"פ ובבואה לפני המלך כו' ע"ש וכמ"ש ע"פ את שבתותי תשמרו בפ' וענין בורא קדושים ישתבח שמך כו' ע"ש).

(Y este es el significado de “No leas shamot (desolaciones), sino shemot (nombres)”, que se explica en otro lugar, acerca del versículo “Y cuando ella se presentó ante el rey”, etc.; véase allí. Y como está escrito acerca del versículo “Mis Shabatot guardarán”, sobre el significado y el concepto de “Creador de seres santos, sea alabado Tu Nombre”, etc.; véase allí).

ובזה יש להבין ענין ג"פ [ג' פעמים] קדוש ע"ד מ"ש האריז"ל [הארי"י זכרוננו לברכה] כדלקמן. דהנה פ"י קדוש היינו מובדל שאינו כדמיון הנשמה שמתפעלת ממקרי הגוף לפי שמלובשת ממש כו' משא"כ אצלו ית' שהוא קדוש ומובדל כו'.

Y con esto se puede comprender el significado de "Santo" [dicho] tres veces, de acuerdo con lo que escribió el Arizal, como [se explicará] más adelante. Pues el significado de kadosh (santo) es "separado": no como el alma, que es afectada por lo que le sucede al cuerpo porque está verdaderamente investida [en él], etc.; en cambio, Él, bendito sea, es santo y separado, etc.

וצ"ל מהו ענין כפילות הקדוש ג"פ [ג' פעמים]. אך הענין דהנה מבואר במ"א בד"ה וקבל היהודים וע"פ קול דודי פ"י יהללו את שם הוי" כי הוא צוה ונבראו,

Y debemos comprender qué significa la repetición de "Santo" tres veces. Pero la explicación es la siguiente: esto se explica en otro lugar, en el discurso que comienza "Y los judíos aceptaron", y acerca del versículo "La voz de mi amado", sobre el significado de "Que alaben el Nombre Havaia, pues Él ordenó y fueron creados":

כי הוא דהיינו עצמותו ומהותו ית' צוה ונבראו שלא שייך עליו ית' לומר לשון ברא לנוכח דמשמע שיש כח הפועל בנפעל ולא שייך זה

"pues Él", es decir, Su esencia y Su ser, bendito sea, "ordenó y fueron creados"; porque, con respecto a Él, bendito sea, no corresponde emplear el término bara ("creó") en sentido directo, lo cual implica que la fuerza del agente está en aquello sobre lo que actúa; y esto no corresponde

אלא בשמותיו ית' כמ"ש בראשית ברא אלקים וזהו יהללו את שם בחי' שם בלבד שאינו מערך עצמותו ומהותו אבל כי הוא עצמותו ומהותו כביכול הוא רק כאלו צוה ונבראו ממילא כו' ע"ש.

excepto a Sus Nombres, bendito sea, como está escrito: "En el principio, Elokim creó". Y esto es "Alaben el Nombre": el nivel de un nombre solamente, que no pertenece al orden de Su esencia y ser. Pero "porque Él", Su esencia y ser, por así decirlo, es únicamente como si "Él ordenó y fueron creados" por sí mismos, etc.; véase allí.

והנה גם לשון ברא לנוכח הוא מורה על התהוות יש מאין דוקא וכמ"ש הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] ר"פ בראשית. וצ"ל מאחר דפ"י ברא לנוכח היינו שיש כח הפועל בנפעל איך נק' יש מאין.

Ahora bien, el término bara, en el sentido de presencia, también denota específicamente el llegar a existir como algo de la nada (yesh me'ayin), como escribe el Ramban al comienzo de Parshas Bereshis. Y debemos entender: puesto que el significado de bara en el sentido de presencia es que el poder del Actor está en lo actuado, ¿cómo se lo llama algo de la nada?

אמנם הענין כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה איהו וחיוהי וגרמוהי חד דהיינו שהכלים דע"ס [דעשר ספירות] דאצילות הנק' גרמוהי הן אלקות לברוא יש מאין כמו הא"ס ולא בבחי' השתלשלות עילה ועלול לבד,

Sin embargo, la explicación es como está escrito en Iggeres HaKodesh, en el pasaje que comienza "Él, Sus fuerzas vitales y Sus vasijas son uno": las vasijas de las Diez Sefirot del Mundo de Atzilut (Emanación), llamadas "Sus vasijas" (gramohi), son divinidad, [capaz] de crear algo de la nada como el Infinito (Ein Sof), y no solamente mediante una cadena descendente de causa y efecto;

כי ע"י סדר ההשתלשלות לבד אפילו צמצומים רבים לא יועילו להיות התהוות גשמיות מרוחניות, ולכן נקרא יש מאין ע"ש וכן כתבו ג"כ חכמי המחקר שהתהוות הגשמיות מרוחניות אין לך יש מאין גדול מזה,

pues mediante el orden de la hishtalshelut por sí solo, ni siquiera muchas contracciones bastarían para hacer que lo físico llegara a existir a partir de lo espiritual; por eso se lo llama algo de la nada; véase allí. También los sabios de la investigación [filosófica] escribieron que, en cuanto al surgimiento de lo físico a partir de lo espiritual, no hay algo de la nada mayor que esto;

שהרי גם ריבוא רכבות ירידות והשתלשלות לא יועילו שיתהווה הגשמיות מהרוחניות, אלא שזהו רק כחו ויכולתו לבד יתברך שהוא הכל יכול והכח הזה בכלים דאצילות היינו לפי שבהן מלובש הארת הקו מאור א"ס שהאור מעין המאור כו'

pues ni siquiera miríadas de miríadas de descensos y etapas de hishtalshelut bastarían para que lo físico llegara a existir a partir de lo espiritual; más bien, esto se debe únicamente a Su poder y capacidad, bendito sea, pues Él es Omnipotente. Y este poder está en las vasijas de Atzilut porque en ellas está investido el resplandor del kav proveniente de la Luz Infinita (Or Ein Sof), pues la luz es afín a la fuente luminosa, etc.,

ומתייחד עמהן בבחינת איהו וגרמוהי חד ועל ידי זה בורא על ידן יש מאין. ובאמת גם התהוות נבראים רוחניים דבי"ע מהכלים דאצילות הוא בחינת יש מאין ולא דרך השתלשלות כמ"ש [כמה שכתוב שם] באגה"ק [באגרת הקודש] הנ"ל.

y se une con ellas en el aspecto de «Él y Sus vasijas» (ihu vegarmohi) son uno; mediante esto, Él crea a través de ellas algo de la nada. En verdad, incluso la creación de los seres creados espirituales de Beríá, Yetzirá y Asiá a partir de las vasijas de Atzilut es algo de la nada, y no se produce mediante la hishtalshelut, como está escrito allí en la Iggeres HaKodesh mencionada anteriormente.

והנה מצד הארת הקו המלוכש בכלים דאצילות שיך לומר ברא לשון נוכח שהרי הארה מהכלים ו גם אפילו הארה דהארה מהקו מלוכש ממש בהנבראים להחיותם כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] שם וכמ"ש כס"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"א בשם האריז"ל [האריז"ל זכרנו לברכה] שגם בדומם ממש מלוכש אותיות הדבור מעשרה מאמרות כו'

Ahora bien, desde la perspectiva del resplandor del kav investido en las vasijas de Atzilut, es apropiado decir bara, un término que expresa presencia, pues un resplandor de las vasijas, e incluso un resplandor de un resplandor del kav, está verdaderamente investido en los seres creados para darles vida, como está escrito allí en la Iggeres HaKodesh, y como está escrito en Sefer Shel Beinonim, Parte II, capítulo 1, en nombre del Arizal: que incluso en la materia inanimada concreta están investidas las letras del habla de las Diez Expresiones, etc.

והרי זה בחי' כח הפועל המלוכש ממש בהנפעל כמ"ש [כמה שכתוב שם] פ"ג [פרק ג'] ואעפ"כ [ואף על פי כן] התהוות הנפעל כמו האבן מבחינת כח הפועל המלוכש בו שהן צרופי אותיות דבר ה' המלוכש בו זהו ממש התהוות יש מאין

Y este es el aspecto del poder del Actor realmente investido en lo actuado, como está escrito allí, en el capítulo 3. Sin embargo, que lo actuado llegue a existir —por ejemplo, una piedra— a partir del poder del Actor investido en ella, que consiste en las combinaciones de las letras de la palabra de D'os investidas en ella, es verdaderamente un llegar a existir como algo de la nada;

שהרי האותיות הם כחות אלקיים ושיתהווה מזה אבן גשמי עד"מ הרי זה ממש מאין ואפס כו' שהרי על פי דרך השתלשלות בלתי אפשר כלל וכלל שהכח הרוחני ונבדל מגדר הגשם יהיה ממנו לבד התהוות אבן גשמי עד"מ.

pues las letras son fuerzas divinas, y que de ellas llegue a existir una piedra física, por ejemplo, es verdaderamente algo de la nada y la inexistencia, etc.; pues, según la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), es absolutamente imposible que de una fuerza espiritual, separada de los límites de lo físico, llegue por sí sola a existir una piedra física, por ejemplo.

וזהו ענין קדוש דפ"י מובדל כי אע"פ [אף על פי] שיש כח הפועל ממש בנפעל מ"מ כח זה הוא רק בחי' הארה בעלמא שאינו נוגע להארת הקו המלוכש בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות כי הוא רק

Y este es el significado de “santo”, que quiere decir “separado”: pues, aunque la fuerza del Hacedor está realmente en lo creado, esta fuerza no es más que un mero destello, que no toca la luz del kav investida en las Diez Sefirot de Atzilut; pues es tan solo

כמו זיו השמש מהשמש וע"ש באגה"ק [באגרת הקודש] שהוא רק הארה דהארה, והארה דהארה דהארה כו', ועוד זאת שגם כח הפועל מעשרה מאמרות וכלים דאצילות המלוכש ממש בהנפעל שהם ב"ע אינו כלל כדמיון הנשמה המלוכשת בגוף

como el resplandor del sol que proviene del sol. Véase allí, en Igueret HaKodesh, que es solo un destello de un destello, y un destello de un destello de un destello, etc. Además, incluso la fuerza del Hacedor proveniente de las Diez Expresiones y las vasijas de Atzilut, que está realmente investida en lo creado —es decir, en Beriá, Yetzirá y Asiá—, no es en absoluto como el alma investida en el cuerpo;

שהרי אין שרש התהוות הגוף ועצמותו מנשמתו כו' מה שאין כן כח הפועל ורוח פיו ית' שבנפעל הוא מהוה את הנפעל מאין ליש כו' ולכן הנפעל בטל באמת לגבי כח הפועל שבו ולא

pues el origen de la formación del cuerpo y de su esencia no es su alma, etc.; en cambio, la fuerza del Hacedor y el aliento de Su boca, bendito sea, que están en lo creado, hacen que lo creado llegue a existir de la nada a algo, etc. Por eso, lo creado está verdaderamente anulado ante la fuerza del Hacedor que hay en él, y no

כמו גוף לגבי הנשמה כמ"ש כ"ז [כל זה] בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג'] וספ"ו, ועיין עוד באגה"ק [באגרת הקודש] קרוב לסופו בד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] במש"ש [במה שכתוב שם] והיינו חיצוניות דחיצוניות דכלים כו' שהיא מסותרת לגמרי ברוח נפש דעשיה כהסתר והעלם הבורא מהנברא: ב

como el cuerpo ante el alma, tal como está escrito todo esto en Sefer Shel Beinonim, parte II, capítulo 3 y final del capítulo 6. Véase también Igueret HaKodesh, cerca del final, en el pasaje que comienza “Para comprender lo que está escrito en Pri Etz Chaim”, donde se explica que esto es la dimensión exterior (jitzoniut) de la dimensión exterior de las vasijas, etc., que está completamente oculta en el ruaj [y] néfesh de Asiá, como el Creador está oculto y escondido de lo creado. (2)

והנה ידוע דיש ב' מיני המשכות מאור א"ס ב"ה בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ובחי' סוכ"ע ונק' פנימיים ומקיפים

Ahora bien, es sabido que hay dos tipos de emanación de la Luz Infinita, bendito sea: el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) y el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin); se las llama luces interiores y envolventes.

והנה כל הנ"ל מענין התלבשות הארת הקו בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות שע"ז מהוה ב"ע יש מאין זהו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהוא נמשך בבחי' התלבשות וכח הפועל כנפעל.

Ahora bien, todo lo dicho anteriormente acerca de la investidura de la luz del kav en las Diez Sefirot de Atzilut, mediante la cual Él hace que Beríá, Yetzirá y Asiá lleguen a existir como algo a partir de la nada, corresponde al nivel de la luz que llena todos los mundos, que se extiende mediante la investidura y como la fuerza del Hacedor en lo creado.

אבל בחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] הוא מה שאינו מתלבש כלל אפילו בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות אלא שמהוה ומחיה ע"י בחי' מקיף לבד דהיינו כמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה

Pero el nivel de la luz que circunda todos los mundos es aquello que no se inviste en absoluto, ni siquiera en las Diez Sefirot de Atzilut; más bien, hace existir y da vida únicamente mediante un modo envolvente, como está escrito: "Todo lo que Havaiá deseó, hizo".

כי ע"י שעלה ברצונו להיות התהוות העולם ע"ז ממש נתהוה העולם, אף שאין הרצון מלובש כלל בהנברא שהרי הוא בחי' א"ס ואפילו בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות אינו מתלבש כו'

Pues por el hecho mismo de que surgió en Su voluntad que el mundo llegara a existir, el mundo llegó a existir; aunque la voluntad no está investida en absoluto en el ser creado, pues pertenece al nivel del Infinito (Ein Sof), y ni siquiera está investida en las Diez Sefirot de Atzilut, etc.

וזהו כי לא מחשבותי מחשבותיכם שע"י שעלה במחשבה ע"ז נתהוו כו' וכמבואר ענין זה בביאור ע"פ ביאו לבוש מלכות,

Y esto es lo que significa: "Pues Mis pensamientos no son los pensamientos de ustedes": por el hecho de que surgieron en [Su] pensamiento, llegaron a existir, etc., como se explica este asunto en la explicación del versículo "Que traigan vestiduras reales".

ונמצא כל נברא בפרט וכל העולמות בכלל יש בהם שני מיני חיות האחד הנמשך ומתלבש בתוכיותם

Resulta, entonces, que cada ser creado en particular y todos los mundos en general contienen dos clases de fuerza vital: la primera es la que se extiende y está investida en su interior,

והוא מבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ושרשו מהארת הקו שבע"ס [שבעשר ספירות] דאצילות וע"ז נאמר ברא לשון נוכח כנ"ל, והב' הוא בחי' המקיף מבחי' סוכ"ע

y proviene del nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin); su raíz está en la irradiación del kav en las Diez Sefirot de Atzilut. Acerca de esta se dice bará, una expresión de presencia, como se mencionó antes. La segunda es el nivel de la luz circundante, del nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin),

וכמאמר נשמה שנתת בי כו' ואתה משמרה בקרבי כו' וכמו שהוא בהנשמה כך בכללות הבריאה כו' como en la expresión: "El alma que Tú pusiste dentro de mí", etc., "y Tú la cuidas dentro de mí", etc. Y así como ocurre con el alma, así ocurre con la creación en su conjunto, etc.

והנה על זה נאמר כי הוא צוה ונבראו כי מבחינה זו דסוכ"ע אין שייך כלל התלבשות כח הפועל בהנפעל

Ahora bien, acerca de esto se dice: "Pues Él ordenó y fueron creados"; porque en este nivel, el de la luz que circunda todos los mundos, no cabe en absoluto que la fuerza del Hacedor esté investida en lo hecho,

שהרי אינו מלוכש כלל כ"א שעל ידי שעלה ברצונו שיהיה ההתהוות עי"ז דוקא נעשה ע"כ אין שייך ע"ז רק כמ"ש כי הוא צוה ועי"ז ונבראו כו'.

pues no está investida en absoluto; más bien, aquello llegó a existir específicamente porque surgió en Su voluntad que tuviera lugar la creación. Por eso, lo único que cabe decir acerca de esto es, como está escrito: "Pues Él ordenó", y mediante ello, "fueron creados", etc.

ועיין מ"ש מענין ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע בד"ה אלה מסעי גבי ברכת המצות שיש בהם לשון נוכח ברוך אתה כו' ולשון נסתר אשר קדשנו כו' ע"ש.

Y véase lo que está escrito acerca de la luz que llena todos los mundos y la luz que circunda todos los mundos en el discurso que comienza "Estos son los viajes", en relación con las bendiciones sobre las mitzvot, que contienen una expresión de presencia —"Bendito eres Tú", etc.— y una expresión de tercera persona —"que nos santificó", etc.; véase allí.

3 והנה ידוע דעיקר ההתהוות והחיות הוא מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' א"ס ממש וכמש"ש [וכמה שכתוב שם] ע"פ יביאו לבוש מלכות וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פכ"ב

Ahora bien, es sabido que la fuente principal de la formación y de la fuerza vital es el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), que es verdaderamente el nivel del Infinito (Ein Sof), como está escrito allí acerca del versículo "Que traigan vestiduras reales", y como está escrito en Sefer Shel Beinonim, capítulo 22.

והנה רצון העליון הוא מקור החיים המהוה את כל העולמות כו' וזהו יש מאין דהיינו שאין שום התלבשות כלל בהנפעל מבחי' כח הפועל שבבחי' סוכ"ע

Ahora bien, la Voluntad Suprema es la fuente de vida que trae todos los mundos a la existencia, etc. Y esto es algo de la nada (yesh me'ayin): que no hay en absoluto ningún investimento en lo creado de la fuerza del Actor que está en el nivel de la luz que circunda todos los mundos.

(וגם מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אע"פ [אף על פי] שנמשך כח הפועל ומתלבש בהנפעל נקי יש מאין ממש כנ"ל) וזהו ענין הקדוש הב'

(Y aun desde el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), aunque la fuerza del Actor se extiende y se inviste en lo creado, se la llama verdaderamente algo de la nada, como se mencionó arriba.) Y este es el significado del segundo "Santo":

דהיינו בחי' סוכ"ע שהוא קדוש ומובדל מבחי' העלמין יותר מבחי' קדוש הג' שהוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

es decir, el nivel de la luz que circunda todos los mundos, que es santo y está separado de los mundos más que el nivel del tercer "Santo", que es el nivel de la luz que llena todos los mundos;

דהיינו שאפילו בחי' זיו והוד לא נמשך ממנו להתלבש בהעלמין בפנימיותם אלא שהוא אור מקיף ועד"ז נתבאר במ"א בפ"י אתה קדוש ושמך קדוש.

es decir, de él no se extiende siquiera un resplandor y esplendor para investirse en los mundos en su dimensión interior (pnimiut); más bien, es una luz circundante. Y en este sentido se explicó en otro lugar el significado de "Tú eres santo y Tu Nombre es santo".

שמך קדוש היינו בחיי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו אלא הודו וזיוו של שמו נמשך ומתלבש בהעלמין וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] זיו השכינה זיו דייקא

“Tu Nombre es santo” es el nivel de la luz que llena todos los mundos, como está escrito: “Pues solo Su Nombre es exaltado”; únicamente el esplendor y el resplandor de Su Nombre se extienden y se invisten en los mundos, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “el resplandor de la Shejiná (la Presencia Divina)”; precisamente, “el resplandor”.

אבל אתה קדוש היינו שאפילו זיו והוד לא היו העולמות יכולים לקבל חיות ממנו בפנימיותם ותוכיותם

Pero “Tú eres santo” significa que los mundos no podían recibir de él fuerza vital, ni siquiera un resplandor y esplendor, en su dimensión interior y en su interioridad;

אלא שמחיה ומהוה אותם עיי בחיי מקיף כנ"ל ועמ"ש מזה פ' וארא ע"פ לכן אמור לבני ישראל כו' וע"פ אסרי לגפן בפ"י ויחי:

más bien, les da vida y los trae a la existencia mediante un aspecto circundante, como se mencionó arriba. Y véase lo escrito sobre esto en la parashá Vaerá, acerca del versículo “Por eso di a los hijos de Israel”, etc., y acerca del versículo “Atando a la vid”, en la explicación de Vayejí.

4 ג והנה בבחי' סוכ"ע יש ג"כ ב' בחינות כי הנה כתר לשון כותרת שהוא סוכב ומקיף

(3) Ahora bien, en el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) también hay dos niveles. Pues Kéter (la Corona) se relaciona con la palabra koséret (corona que rodea), que circunda y envuelve.

והנה הכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים ויש בו ב' בחיי עתיק וא"א עתיק בחינה אחרונה שבמאציל וא"א בחינת שרש הנאצלים

Ahora bien, Kéter es el intermediario entre el Emanador y los emanados, y tiene dos niveles, Atik y Arij Anpín: Atik es el último nivel del Emanador, y Arij Anpín es el nivel de la raíz de los emanados.

כי בחיי שרש הנאצלים יש לה איזה שייכות עם עלמין להיות ממנה התהוות הנאצלים בבחי' סוכ"ע שנק' עייש עלמין אלא שהוא סוכב ומקיף מבחוץ ואינו נכנס בפנימית כו'

Pues el nivel de la raíz de los emanados tiene cierta relación con los mundos, ya que de él proviene la formación de los emanados, en el modo de la luz que circunda todos los mundos, llamada así por los mundos (almin); sin embargo, los circunda y envuelve desde fuera y no entra en su interior, etc.

אבל בחינה אחרונה שבמאציל אין לה ערך ויחוס כלל עם התהוות עלמין כי הוא המתנשא מימות עולם

Pero el último nivel del Emanador no tiene relación ni vínculo alguno con la formación de los mundos, pues Él es “Aquel que está exaltado desde los días del mundo”;

אלא שהוא מקיף דמקיף וכמ"ש במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית בענין ג' בחי' מזון לבוש בית והמקיף דמקיף הוא המחבר המקיף עם הפנימי כו'

sino que es el envolvimiento del envolvimiento, como está escrito en otro lugar, sobre el versículo “Salmo, cántico para la inauguración de la Casa”, acerca de los tres niveles: alimento, vestimenta y casa. Y el envolvimiento del envolvimiento es lo que une la luz circundante con la interior, etc.;

היינו שיהיה התחברות סובב וממלא שלום בפמליא של מעלה כו' וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שהעוסק בתורה עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה

es decir, para que se unan las luces circundante y que llena [los mundos] (sovev y memalé), y haya paz en el hogar de lo Alto, etc. Y esto es lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: quien se ocupa de la Torá hace la paz en el hogar de lo Alto y en el hogar de abajo;

כי התורה נקרא משל הקדמוני בחי' קדמונו של עולם ע"כ ממשיך שלום בפמליא של מעלה כללות בחי' סובב וממלא וגם בפמליא של מטה היינו

pues la Torá es llamada “la parábola del Anciano”, el nivel del Anciano del mundo; por eso hace descender la paz en el hogar de lo Alto, abarcando en su conjunto los niveles de la luz circundante y la que llena, y también en el hogar de abajo, es decir,

כי בכל נברא יש מבי' בחי' הנ"ל וכמאמר ואתה נפחת בי ואתה משמרה בקרבי וכנ"ל וזהו ענין הקדוש הא' שהוא המשכת בחי' עתיק

pues en cada ser creado hay [algo] de los dos niveles mencionados arriba, como dice la expresión: “Tú la insuflaste en mí y la guardas dentro de mí”, como se mencionó arriba. Y este es el sentido del primer “Santo”: es la atracción del nivel de Atik,

שהיא המשכה גדולה ועצומה מאור א"ס ב"ה מה שהוא מובדל עדיין ומרומם מגדר עלמין כו' אלא שבחי' א"א הנמשך ממנו הוא בחי' סוכ"ע כו'.

que es una gran y poderosa emanación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, [de] aquello que todavía está separado y exaltado por encima de los límites de los mundos, etc.; solo que el nivel de Arij Anpín que emana de él es el nivel de la luz que circunda todos los mundos, etc.

5 והנה נודע מענין כי אל דעות שממטה למעלה כל מה שהוא למעלה יותר נקי אין לפי שאינו מושג וע"כ הגם שהתהוות הנבראים מבחי' מל' דאצי'

Ahora bien, es sabido, a partir del tema de "Porque D'os es un D'os de conocimientos", que de abajo hacia arriba todo lo que está más arriba se llama "nada" (ayin), porque no puede ser captado. Por eso, aunque el surgimiento de los seres creados provenga del nivel de Maljut (soberanía) del Mundo de Atzilut (Emanación),

ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נקרא יש מאין מ"מ עיקר בחי' אין הוא בחי' סוכ"ע לפי שאינו מושג יותר שאינו מתלבש כלל וכמ"ש במ"א ע"פ היש הוי' בקרבנו אם אין

la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) se llama algo a partir de la nada; sin embargo, el nivel principal de "nada" es el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), porque es todavía menos captable, ya que no se reviste en absoluto; como está escrito en otra parte, al comentar el versículo "¿Está Havaiá entre nosotros (hayesh), o no (ayin)?"

אך מלמעלה למטה הוא בהפך שכל מה שלמטה יותר נקרא אין משום דכלא חשיב ולכן אדרבה בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נקרא אין

Pero de arriba hacia abajo ocurre lo contrario: todo lo que está más abajo se llama "nada", porque "se considera como nada". Por el contrario, el nivel de la luz que llena todos los mundos se llama "nada".

וזהו כי עמך מקור חיים היא בחי' מל' דאצי' מקור ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נקי עמך שהוא טפל ובטל וכלא חשיב ונקרא אחרי הוי' בחי' אחוריים כו'

Y esto es "Porque contigo está la fuente de la vida": el nivel de Maljut de Atzilut, fuente de la luz que llena todos los mundos, se llama "contigo", pues es secundario, está anulado y se considera como nada; y se lo llama "después de Havaiá", el nivel de la parte posterior, etc.

וגם אפי' [אפילו] בחי' סוכב נקרא אין לגבי בחינה שאינו בגדר עלמין וכמאמר כתרא עילאה אע"ג [אף על גב] דאיהו אור צח אוכם הוא קדם עילת העילות כו'

E incluso el nivel de sovev se llama "nada" en relación con un nivel que no está dentro de los límites de los mundos; como dice la enseñanza: "La Corona Suprema, aunque es una luz clara, es negra ante la Causa de las causas", etc.;

וכמ"ש ע"פ שחורה אני כו' וזהו שהבריאה נק' יש מאין היינו שמקור התהוות העלמין הוא מבחי' שנק' אין גם מלמעלה למטה כו'.

y como está escrito al comentar el versículo "Negra soy", etc. Y esto explica por qué la creación se llama algo a partir de la nada: la fuente del surgimiento de los mundos es un nivel que se llama "nada" también de arriba hacia abajo, etc.

6 ועמ"ש ע"פ ואהיה אצלו אמון בפי' אחר וקדם צרתני דגבי תורה וע"פ שובח ישראל בפי' וראית את אחורי כו'

Y véase lo escrito sobre el versículo "Y yo estaba junto a Él como un nursling", acerca del significado de "Por detrás y por delante me formaste", en relación con la Torá; y sobre el versículo "Retorna, Israel", acerca del significado de "Y verás Mi espalda", etc.

והנה בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער חזרת העמידה פ"ד בכת"י [בכתב יד] קודש האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] וז"ל [וזה לשונו] והנה ג' קדושות לג' רישין דע"ק [דעתיקא קדישא]. א' לההוא דלא אתיידע כלל. הב' לכתר עילאה.

Ahora bien, en Pri Etz Chaim, Sha'ar Chazaras HaAmidah (la Puerta de la repetición de la Amidá), capítulo 4, en la sagrada escritura del Arizal, estas son sus palabras: "Ahora bien, las tres [declaraciones de] 'Santo' [corresponden] a las tres cabezas de Atika Kadisha: la primera, a aquello que no se conoce en absoluto; la segunda, a la Corona Suprema;

הג' למו"ס [למוחא סתימאה] חכמה קדמאה עכ"ל [עד כאן לשונו] והיינו כי רדל"א [רישא דלא אתידע] היינו עתיק בחינה תחתונה שבמאציל וכתר עילאה היינו כתר דא"א סוכ"ע והיינו ב' בחי' הנ"ל דסוכ"ע.

la tercera, a Moja Stimaá (el cerebro oculto), la Jojmá primordial (sabiduría)". Hasta aquí sus palabras. Es decir, la Cabeza Incognoscible (Reisha deLo Isyada) es Atik, el nivel más bajo del Emisor; y la Corona Suprema es el Kéter de Arij Anpín, la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin); y estos son los dos niveles de la luz que circunda todos los mundos mencionados arriba.

אמנם מ"ש הג' למו"ס [למוחא סתימאה] אף דמו"ס [דמוחא סתימאה] הוא בחי' חכמה שבכתר בחי' סוכ"ע היינו לפי שהוא דיבר בשרש בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שבעולם האצי'.

Sin embargo, en cuanto a lo que escribió —"la tercera, a Moja Stimaá"—, aunque Moja Stimaá es el nivel de Jojmá dentro de Kéter, el nivel de la luz que circunda todos los mundos, esto se debe a que él hablaba de la raíz del nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) en el Mundo de Atzilut (Emanación).

7 והנה כמו שביי"ע ממש התהוותם יש מאין מבחי' מל' דאצילות שהוא מקור בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

דביי"ע כמ"כ [כמו כן] באצי' יש ג"כ ביי"ע

Ahora bien, así como Beriá, Yetzirá y Asiá mismas llegan a existir como algo a partir de la nada desde el nivel de Maljut (soberanía) del Mundo de Atzilut (Emanación), que es la fuente del nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) de Beriá, Yetzirá y Asiá, también en Atzilut hay Beriá, Yetzirá y Asiá:

היינו או"א [אבא ואימא] הם בריאה דאצילות וכמ"ש והחכמה מאין תמצא שהיא נק' בריאה יש מאין וזהו

ענין בורא קדושים ישתבח שמך כמ"ש במ"א

es decir, Aba e Ima (Jojmá y Biná) son la Beriá de Atzilut, como está escrito: "Y Jojmá será hallada me'ayin (de la nada)"; pues se la llama creación, algo a partir de la nada. Y este es el significado de "Creador de seres santos, sea alabado Tu Nombre", como está escrito en otro lugar.

וגם קנה חכמה קנה בינה ב"פ [ב' פעמים] קנה בגימט' [בגימטריא] יש והאין שממנו תמצא החכמה הוא בחי'

כתר

Y también: "Adquiere Jojmá, adquiere Biná": la palabra kneh ("adquiere"), repetida dos veces, equivale en guematria a yesh ("algo"). Y el ayin ("nada") de donde se encuentra Jojmá es el nivel de Kéter (la Corona);

והוא ג"כ ע"י ב' המשכות ממלא וסובב א"פ [אור פנימי] וא"מ [ואור מקיף] וח"ס [וחכמה סתימאה] הוא מקור

לבחי' הא"פ [האור פנימי] וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פ"ד

y esto también ocurre mediante dos emanaciones: la que llena y la que circunda, la luz interior (or pnimi) y la luz circundante (or makif); y la Jojmá oculta (Jojmá Stimaá) es la fuente del nivel de la luz interior, como está escrito en Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, capítulo 4.

וגם כי או"א [אבא ואימא] יונקים מבי' מזלות ונוצר ונקה ששרשן ממו"ס [ממוחא סתימאה] וז"ש [וזהו שכתוב]

בזהר ח"ג [חלק ג'] [דרפ"ט] דח"ס [דחכמה סתימאה] הוא רישא דכל רישא לשאר חכמות.

Además, Aba e Ima reciben su sustento de los dos mazalot, Notzer y Nakeh, cuya raíz proviene de Moja Stimaá (el cerebro oculto). Y esto es lo que está escrito en el Zohar, Parte III (folio 289), que la Jojmá oculta es "la cabeza de toda cabeza" con respecto a los demás [niveles de] Jojmá.

וזהו ענין הקדוש הג' כי ההמשכה רק מבחי' שערות וח"ס [וחכמה סתימאה] עצמה הוא קדוש ומובדל וכתרא עילאה הוא בחי' מקיף וסובב כתר לשון כותרת כו' ועתיק הוא בחי' מקיף למקיף

Y este es el significado del tercer "Santo": pues la emanación procede únicamente del nivel de los cabellos, mientras que la Jojmá oculta misma es santa y está separada. Y la Corona Suprema es el nivel de lo circundante y envolvente; Kéter se relaciona con koteret (una corona que rodea), etc.; y Atik es el nivel de lo que circunda lo circundante.

וזהו ענין ג"פ [ג' פעמים] קדוש והם ג' המשכות להיות שרש ג' בחי' בית לבוש מזון דכללות העולמות בית נק' בחי' מקיף למקיף כו' ולבוש הוא בחי' מקיף וסוכ"ע וכמ"ש במ"א ע"פ יביאו לבוש מלכות.

Y este es el significado de "Santo" [dicho] tres veces: son tres emanaciones que constituyen la raíz de los tres niveles de casa, vestimenta [y] alimento del conjunto de los mundos. "Casa" se denomina el nivel de lo que circunda lo circundante, etc.; y "vestimenta" es el nivel de lo circundante, la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), como está escrito en otro lugar, acerca del versículo: "Que traigan vestiduras reales".

8 ומזון היינו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ודרך פרט ממלי דאצי' לבי"ע נמשכים ג"כ ג' בחי' אלו שהרי

נעשית עתיק וכתר לבריאה שהוא נק' מקיף כו' ע"ד שמלי דא"ק [דאדם קדמון] נעשה עתיק וכתר לאצי'

Y "alimento" es el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin). En particular, también se prolongan estos tres niveles desde Maljut de Atzilut hacia Beriá, Yetzirá y Asiá, pues Maljut se convierte en Atik y Kéter para Beriá, que es llamado «circundante», etc., del mismo modo que Maljut de Adam Kadmon se convierte en Atik y Kéter para Atzilut;

וגם מתלבשת בפנימיותם (וע' מ"ש ע"פ מי מנה בפ"י והים עליהם מלמעלה ומ"ש בפסוק ויקהל משה וע"פ קחו מאתכם תרומה כו' ובביאור ע"פ ועתה יגדל נא כו')

y también se inviste en su dimensión interior (pnimiut). (Véase también lo escrito sobre el versículo "¿Quién ha contado?", acerca del significado de "Y el mar estaba sobre ellos, por encima"; y lo escrito sobre el versículo "Y Moshe reunió"; y sobre el versículo "Tomen de entre ustedes una ofrenda", etc.; y en la explicación sobre el versículo "Y ahora, te ruego, que se engrandezca", etc.;

וע"פ כי אתה נרי כו' ומ"מ עיקר הפ"י בפסוק אחרי הוי' קאי על מלי דאצילות כמבואר בזהר) (ויקרא דף כ' ע"ב) וכדלקמן גבי ואותו תיראו כו'.

y sobre el versículo "Pues Tú eres mi lámpara", etc. Sin embargo, el significado principal del versículo "Tras Havaia" se refiere a Maljut de Atzilut, como se explica en el Zóhar (Vayikra, folio 20b), y como [se explicará] más adelante a propósito de "a Él temerán", etc.

וזהו אחרי כו' תלכו היינו שכאשר יתבונן ויבין שכל השתלשלות העולמות אינן אלא מבחי' זיו והארה ונק' אחרי ה' ע"ד וראית את אחורי

Y esto es "Tras... caminarán": es decir, cuando la persona contemple y comprenda que toda la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) no procede sino de un destello y una irradiación, y es llamada "tras Havaíá", en el sentido de "Verás Mi espalda"—

ועמ"ש עוד בד"ה שובה ישראל עד מענין פי' אחוריים ופנים מזה יומשך בחי' תלכו והוא בחי' אהבה ותשוקה נפלאה אליו ית' לבדו מקורא ושרשא דכולא

y véase también lo escrito en el maamar que comienza "Vuelve, Israel, hasta...", acerca del significado de "espalda" y "rostro". De esto se desprenderá el nivel de "caminarán", que es un amor y un anhelo extraordinarios por Él solo, bendito sea, "la fuente y raíz de todo".

אך היינו דוקא ע"י שיתבונן ויעמיק בזה בשכלו ותבונתו מקרב איש ולב עמוק כי אם אין בינה אין דעת וגם אם אין דעת אין בינה.

Pero esto solo se logra cuando uno contempla y profundiza en ello con su intelecto y comprensión, desde "lo íntimo del hombre y un corazón profundo"; pues "si no hay Biná (entendimiento), no hay Daat (conocimiento)", y asimismo, "si no hay Daat, no hay Biná".

9 וביאור ענין כי מנסה כו' לדעת כו' הנה בחינת הנסיונות הם הסתר פנים ובהסתר עצמו יש אלהות ואנכי הסתר אסתיר כו'

Y la explicación de "Porque [Él] los pone a prueba", etc., "para saber", etc.: las pruebas son [un estado de] ocultamiento del Rostro, y en el ocultamiento mismo hay Divinidad: "Y ciertamente ocultaré", etc.

וכתיב ה' אמר לו קלל וע"כ כח ה' שיש בנסיון הוא המביא לידי דעת וגלוי אלהות כשעובר עליו כל הנסיון ועומד בנסיונו שבכל הנסיונות יש כח ה' המחיה את הדבר ההוא שמביא הנסיון עליו

Y está escrito: "Havaíá le dijo: 'Maldice'". Por lo tanto, el poder de D'os que está en la prueba es lo que conduce al conocimiento (Daat) y a la revelación de la Divinidad, cuando toda la prueba ha pasado y la persona se mantiene firme en ella; pues en cada prueba está el poder de D'os que da vida a aquello mismo que la pone a prueba.

וזהו כי ה' אמר לו קלל והיכן אמר לשמעתי אלא שמחשבה זו שנפלה לשמעתי בלבו ומוחו ירדה מאת ה' ורוח פיו

Y esto es “Porque Havaia le dijo: ‘Maldice’”. ¿Dónde se lo dijo a Shimi? Más bien, este pensamiento que descendió al corazón y la mente de Shimi vino de D'os; y el aliento de Su boca,

המחיה כל צבאם החיה רוחו של שמעי בשעה שדיבר דברים אלו לדוד כי אלו נסתלק רוח פיו ית' מרוחו של שמעי לא יוכל לדבר מאומה

que da vida a todo su ejército, dio vida al espíritu de Shimi cuando pronunció estas palabras a David; pues si el aliento de Su boca, bendito sea, se hubiera retirado del espíritu de Shimi, este no habría podido decir absolutamente nada.

וזהו כי ה' אמר לו ממש בעת ההיא לקלל את דוד כו' (ועיין בעי"ח [בעץ חיים] שמ"ח פ"ב [פרק ב'] והטעם שהנסיונות מביאין לידי גילוי אלהות כי

Y esto es “Porque Havaia le dijo”: literalmente, en aquel mismo momento, que maldijera a David, etc. (Y véase Etz Chaim, Sha'ar 48, chapter 2.) Y la razón por la que las pruebas conducen a la revelación de la Divinidad es que

הנה הנסיונות וההסתר פנים הוא מעולם התהו מלפני מלך מלך שירדו ונתלבשו בקליפות והקליפה היא המסתרת (ועיין בזהר וירא דקיי"ט ע"ב) וכששוכרין הקליפה ע"י שעומד בנסיון

las pruebas y el ocultamiento del Rostro proceden del Mundo de Tohu, de [los reyes de] “antes de que reinara rey alguno”, que descendieron y se revistieron en las kelipot (cáscaras); y la kelipá es lo que oculta (y véase el Zohar, Vayera, folio 119b). Y cuando se quiebra la kelipá al mantenerse firme en la prueba,

נמצא הפרי בתוכו הוא כח ה' המוסתר ומלוכש שם ה' אמר לו קלל שבא לידי גילוי

se encuentra el fruto que hay dentro de ella: el poder de D'os que estaba oculto y revestido allí, [como en] “Havaia le dijo: ‘Maldice’”, que llega a revelarse;

לפי שכח ה' המלוכש בו הוא מלמעלה מעלה כנודע ממשל נפילת החומה שהאבן העליון יותר נופל למטה יותר וכמ"ש ועברתי בארץ מצרים אני

porque el poder de D'os revestido en ella procede de lo más alto, como se sabe por la analogía de un muro que se derrumba, donde la piedra que estaba más arriba cae más abajo; y como está escrito: “Y pasaré por la tierra de Egipto”: “Yo,

ולא מלאך שכדי שירד וישתלשל גם למקום הקליפות צריך להיות ממקום גבוה מאד נעלה עד שיגיע שיהיה גילוי אלהות גם במקום הקליפות

y no un ángel”; pues, para que descienda y sea atraído hacia abajo incluso hasta el lugar de las kelipot, debe provenir de un lugar muy elevado y excelso, hasta alcanzar [el punto] en que haya una revelación de la Divinidad incluso en el lugar de las kelipot.

ולכן אותו הכח מביא לידי דעת לפי שהוא מרפ"ח ניצוצין מעולם התהו עקודים נקודים כו' וס"ג [ושם ס"ג] מעולה ממ"ה [משם מ"ה] כו' ועמ"ש ע"פ וידעת היום והשבות.

Por eso, esa fuerza conduce al conocimiento, pues proviene de los 288 destellos del Mundo del Tohu, Akudim, Nekudim, etc.; y [el Nombre] Sag es superior a [el Nombre] Mah, etc. Véase también lo escrito sobre el versículo: “Y conocerás hoy, y lo tomarás a [corazón]”.

רק אם אין בינה אין דעת כו' שכל ההולדה הוא מבינה שהפסולת נברר בדם נדות והולד נגדל בטי' חדשים שמתחלה היתה

Pero “si no hay Biná, no hay Daat”, etc., pues toda procreación proviene de Biná, donde los desechos son separados en la sangre menstrual, y el niño crece durante nueve meses; porque al principio era

רק טפה ואח"כ נעשה הולדת אברים בבחי' פרצוף ובמע' אמו אוכל מה שאמו אוכלת ואח"כ יוצא solo una gota, y después tiene lugar la formación de los miembros, que adquieren la forma de una configuración completa (partzuf); en el vientre de su madre come lo que come su madre, y luego sale

ונפרד לעצמו וככל המשל הזה הוא בחסידות ביראה ואהבה שמתחלה היתה האהבה מסותרת נקודה אחת ואח"כ נגדלה להגדיל מדורת אש האהבה בהתלהבות כו'

y se separa para existir por sí mismo. Y tal como ocurre en toda esta analogía, así sucede en la Jasi-dut, en el temor y el amor: al principio, el amor estaba oculto, como un solo punto; después creció, haciendo más grande la llamarada del fuego del amor con fervor, etc.

וכן היראה וזהו שלאה אם הבנים ילדה ששה בנים הם נקראים בחי' אהבה ובת הוא מדת מלכות ושמה דינה דינא דמלכותא דינא

Y lo mismo ocurre con el temor. Esto explica por qué Leá, “la madre de los hijos”, dio a luz a seis hijos, que son llamados el nivel del amor, y a una hija, que es el atributo de Maljut (soberanía); su nombre era Diná: “la ley (diná) del reino es ley”.

(וכמ"ש ע"פ אמר עם הספר שהבירור הוא במחשבה שהיא בחינת בינה על יד התלכשות החכמה שם כו' והוא כענין כולם בחכמה עשית בבינה וכמ"ש במ"א בפי' ברוך עושה בראשית):

(Y como está escrito sobre el versículo "Dijo con el libro": la refinación tiene lugar en el pensamiento, que es el nivel de Biná, mediante la investidura de Jojmá (sabiduría) allí, etc.; y esto es semejante a "A todos los hiciste con Jojmá", [y] con Biná, como está escrito en otro lugar acerca del significado de "Bendito sea Quien hace la obra de la creación".)

10 ד והנה תלכו הוא בחי' רצוא ואח"כ ואותו תיראו הוא בחי' שוב והענין כי הנה נודע מ"ש דשם הוי' הוא

דחילו ורחימו רחימו ודחילו ו"ה הוא בחי' אהבה ויראה ז"א הוא אהבה זוטא

(4) Ahora bien, "caminarán" es el nivel de correr hacia adelante (ratzó), y luego "a Él temerán" es el nivel de regresar (shov). La explicación es que se sabe, por lo escrito, que el Nombre Havaíá es "temor y amor, amor y temor". Vav-hei son el nivel de amor y temor: Zeir Anpín (los atributos emocionales) es el amor menor (ahavá zutá).

(ולכן נק' זעיר) ויראה היא המלכות יראה חיצונית מהתפשטות מלכותו כמ"ש בהערה לתיקון חצות וכו'

היראה קודם לאהבה ממטה למעלה ויראה זו אינה כתובה בתורה כאן

(y por eso se lo llama zeir, "pequeño"), y el temor es Maljut (soberanía), un temor exterior, que surge de la manifestación de Su soberanía, como está escrito en la nota a Tikkun Chatzos. En este [orden], el temor precede al amor, de abajo hacia arriba. Y este temor no está escrito aquí en la Torá.

(שהרי התחלת הפסוק מבחי' תלכו שהוא אהבה ואע"ג [ואף על גב] דהתחלה צ"ל מבחי' יראה דיקא כי

זה השער כו' דיראה היא תרעא לאעלאה אך הוא כמ"ש בזהר פ' בא) (דלי"ה ע"ב) ובאתר דאשתכחי דכר

ונוק' [ונוקבא] לית שבחא

(pues el versículo comienza con el nivel de "caminarán", que es amor; y aunque el comienzo debe ser específicamente del nivel de temor, pues "Esta es la puerta", etc., ya que el temor es "la puerta para entrar", se trata de lo escrito en el Zohar, Parshat Bo) (folio 38b): "Y en un lugar donde se encuentran el varón y la mujer, la alabanza es

אלא לדכורא וה"נ [והכי נמי] כיון שנאמר תלכו שהיא בחי' אהבה שנק' דכר זכר חסדו א"צ [אין צריך] / אינו

צריך] להזכיר היראה שנק' נוק' [נוקבא] אשה יראת ה'

solo para el varón". Así también aquí: puesto que dice "caminarán", que es el nivel del amor, llamado varón, [como en] "Recordó (zajar) Su bondad", no hace falta mencionar el temor, llamado mujer (Nukvá), [como en] "una mujer temerosa de Havaíá",

כי היראה צ"ל כלולה באהבה לאכללא שמאלא בימינא כו' ועוד י"ל [יש לומר] שיראה זו נרמזת כאן בתיבת אחרי הוי'

pues el temor debe estar incluido en el amor, “para incluir la izquierda en la derecha”, etc. Además, puede decirse que este temor está insinuado aquí en las palabras “tras Havaíá”,

שהיא בחי' מלכות ואח"כ אהבה רבה היא בינה וחכמה יראה פנימית היא בחי' יראו את ה' משא"כ יראה חיצונית הוא בחי' ייראו מה'.

que es el nivel de Maljut. Y después, el gran amor (ahavá rabá) es Biná (entendimiento), y Jojmá (sabiduría) es el temor interior, que es el nivel de “Teman (yirú et) a Havaíá”; en cambio, el temor exterior es el nivel de “Que teman de (yirú mi-) Havaíá”.

אבל יראו את ה' היינו להיות בחי' את הטפל שהוא בחי' ביטול והוא בחי' אצילות.

Pero “Teman a Havaíá” significa estar en el nivel de et, la [partícula] subordinada, que es el nivel de la autoanulación (bitul); y este es el nivel de Atzilut,

שהוא בחי' חכמה דכללות העולמות כי בדרך כלל אצי' הוא חכמה כי אבא שרש האצי' ובינה אימא מקננא בכורסיא כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שמ"ז פ"ג [פרק ג']

que es el nivel de Jojmá de los mundos en su conjunto; pues, en términos generales, Atzilut es Jojmá, ya que Aba es la raíz de Atzilut, y Biná [es] “Ima anida en el Trono”, como está escrito en Etz Chaim, Sha'ar 47, capítulo 3.

(ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו ואותו תיראו בחי' יראו את שבטל לבחי' ואותו כו' וע' בזהר ח"א [חלק א']) (דצ"ד ע"א)

(Y puede decirse que esto es “y a Él (ve'oso) temerán”: el nivel de “temer es”, que se anula ante el nivel de ve'oso, etc. Véase también el Zohar, parte I) (folio 94a)

ע"פ אותו ואת נוהו כו' גם פי' ואותו לשון אות ורושם וכמ"ש אות היא ביני ובין בני ישראל.

a propósito del versículo “a Él (oso) y a Su morada”, etc. Además, el significado de ve'oso se relaciona con os (señal) y marca, como está escrito: “Es una señal entre Mí y los hijos de Israel”.

ופי' כידוע דכשהיה הצמצום הראשון להיות מקום פנוי כו' נשאר רשימו מהאור שנסתלק כו' ואח"כ נמשך קו כו'

Y la explicación, como es sabido, es la siguiente: cuando tuvo lugar el primer tzimtzum (contracción), para crear un espacio vacío, etc., quedó un reshimu (impresión) de la luz que se retiró, etc.; y después se extendió un kav (línea de luz), etc.

ועל זה אמר ואותו היינו אות ורושם הנ"ל תיראו כי אות היא ביני ובין כו'

Y acerca de esto dice: "Y a Él (ve'oso)", es decir, la señal y la marca mencionadas antes, "temerán"; pues "es una señal entre Mí y", etc.

(וענין שייכות יראה עילאה הנ"ל לבחי' אות ורושם הנ"ל אפ"ל [אפשר לומר] ע"ד מ"ש בזהר ח"ג [חלק ג'])

(קכ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) גבי חכמה סתימאה

(Y la conexión del temor superior mencionado antes con el nivel de la señal y la marca mencionadas antes puede explicarse siguiendo lo escrito en el Zohar, parte III) (folio 128, final del lado b), acerca de la Jojmá oculta:

והיינו דתנינן ברישומי אתוון תי"ו רשים רישומי [רישומא] לעתיק יומין ועמ"ש בביאור האדרא מהאריז"ל [מהארי"י זכרנו לברכה] ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] ובמשנת חסידים בענין כוונת תשר"ק הנזכר במוסף שבת שהוא סוד הארת כ"ב אתוון במוחא עילאה כו' ע"ש

"Y esto es lo que hemos aprendido acerca de las impresiones de las letras: la tav dejó una impresión para Atik Yomin". Véase también lo escrito en el comentario del Arizal sobre la Idra, en Pri Etz Chaim y en Mishnas Chassidim, acerca de la kavaná (intención) de Tashrak (las letras tav-shin-reish-kuf) mencionada en el Musaf de Shabat, que es el misterio de la iluminación de las veintidós letras en el cerebro supremo, etc.; véase allí.

נמצא בחי' אות ורשימו הנ"ל מאיר בח"ס [בחכמה סתימאה] וח"ס [וחכמה סתימאה] היא שרש בחי' יראה עילאה

כמ"ש במ"א

Se desprende que el nivel de la señal y el reshimu mencionados antes ilumina en la Jojmá oculta, y que la Jojmá oculta es la raíz del nivel del temor superior, como está escrito en otro lugar.

ולכן שפיר שיך ואותו דייקא תיראו כו' שהיראה בושט ששרשה מח"ס [מחכמה סתימאה] ננמשכת מבחי' ואותו ועמ"ש עוד מענין דחילו ורחימו רחימו ודחילו בביאור ע"פ כי אתה נרי בפ' מקץ.

Por lo tanto, es muy apropiado [decir] específicamente "y a Él (ve'oso) temerán", etc., pues el temor de la vergüenza, cuya raíz está en la Jojmá oculta, se extiende desde el nivel de ve'oso. Véase también lo escrito acerca de "temor y amor, amor y temor" en la explicación del versículo "Pues Tú eres mi lámpara", en la parashá de Miketz.

11 ובענין ובמורא גדול זה גילוי שכינה ע"פ ששת ימים תאכל מצות גבי פסח וע"פ קול דודי כו'

Y acerca del tema de «Y con gran temor (mora gadol): esto es la revelación de la Shejiná», [véase] lo dicho sobre el versículo «Durante seis días comerás matzot», acerca de Pésaj, y sobre el versículo «La voz de mi amado», etc.,

בשיר השירים ושם נת' [נתבאר] מורא גדול נמשך ע"י גילוי בחי' מלך מלכית המלכים מלכות דא"ס כו' en Shir HaShirim. Allí se explicó que el gran temor se suscita mediante la revelación del nivel de «el Rey de los reyes de reyes», la Maljut (soberanía) del Infinito (Ein Sof), etc.

וזהו ממש ענין הרשיטמו שבמו"ס [שבמוחא סתימאה] כי הרשימו הוא מבחינת מלכות דא"ס כמ"ש בביאור האדרא מהאריז"ל [מהאר"י זכרנו לברכה] שם

Y esto es precisamente el tema del reshimu (impresión) en Moja Stimaá (el cerebro oculto), pues el reshimu proviene del nivel de Maljut del Infinito, como está escrito allí en el comentario del Arizal sobre la Idra.

ולכן מזה נמשך בחי' מורא גדול שהוא בחי' ח"ס [חכמה סתימאה] כו' ומורא גדול לשון זכר משא"כ יראה תתאה היא בחי' נוקבא כנ"ל.

Por lo tanto, de esto se suscita el nivel del gran temor, que es el nivel de Jojmá oculta, etc. Y mora gadol («gran temor») está en género masculino, mientras que el temor inferior es el nivel de Nukvá (lo femenino), como se mencionó antes.

לפ"ז [לפי זה] פ"י אחרי הוי' ואותו היינו בחינת מלכות דאצילות ומלכות דא"ס כו' ועמ"ש במ"א מענין

De acuerdo con esto, el significado de «tras Havaiá» y «a Él» es el nivel de Maljut de Atzilut y Maljut del Infinito, etc. Y véase lo escrito en otro lugar acerca del tema de

אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה גבי חג השבועות על פסוק וידבר אלקים כו' ועמ"ש בד"ה וידעת היום ע"ש:

«Si no hay temor, no hay sabiduría; si no hay sabiduría, no hay temor», acerca de la festividad de Shavuot, sobre el versículo «Y Elokim habló», etc.; y véase lo escrito en el discurso que comienza «Y sabrás hoy»; véase allí.

12 ה ואת מצותיו תשמרו הנה השמירה היא ע"י המקיף וכנודע מענין ואתה משמרה בקרבי והיינו בחי' חיה יחידה שאינם מתלבשים בכלים

(5) «Y guardarán Sus mandamientos»: Ahora bien, la protección se realiza mediante la luz circundante, como es sabido por el tema de «y Tú la proteges dentro de mí»; es decir, el nivel de Jaiá y Yejidá, que no se revisten en vasijas,

אלא שהם בחי' מקיפים והם בחי' השמירה לנר"נ [לנפש רוח נשמה] המתלבשים בכלים נשמה במוח כו' כי אור מקיף מצחצח חצי הכלי מבחוץ וגם המקיף מסמא עיני החיצונים נמצא ע"י המקיף אין החיצונים יכולים להתקרב כו'.

sino que son niveles circundantes; y ellos protegen a Néfesh, Rúaj y Neshamá, que sí se revisten en vasijas: la Neshamá en el cerebro, etc. Pues la luz circundante pule la mitad de la vasija desde afuera, y la luz circundante también ciega los ojos de las fuerzas externas; así, gracias a la luz circundante, las fuerzas externas no pueden acercarse, etc.

13 והנה השמירה צריך לא"פ [לאור פנימי] כשנתלכשו בכלים כי אז צריך שמירה לפי שע"י הפגם ח"ו [חס ושלום] כלי נמשך יניקה גם מן האור המלוכש בה

Ahora bien, se necesita protección para la luz interior (or pnimi) una vez que se ha investido en vasijas; pues entonces necesita protección, porque, por medio de una imperfección en la vasija, D'os no lo permita, las fuerzas externas reciben sustento incluso de la luz investida en ella,

כמו ע"י שחותך ידו יוצא דם כמ"ש במ"א משא"כ כשאורות כלולים עדיין במאצילן וכן אורות מקיפים לא שייך בהם פגם ויניקה כו'

del mismo modo que, cuando alguien se corta la mano, sale sangre, como está escrito en otro lugar; en cambio, cuando las luces todavía están incluidas en su Emanador, y asimismo las luces circundantes, no se aplican a ellas la imperfección ni la recepción de sustento, etc.

והנה המצות נקרא רמ"ח אברים דמלכא שהם המשכות אורות בכלים (ע"י [עיינן] באגה"ק [באגרת הקודש] בסופו בד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שכל המצות לתקן רמ"ח אברי ז"א ע"י המשכת אור א"ס ב"ה בהן כו)

Ahora bien, las mitzvot son llamadas “los 248 miembros del Rey”, pues consisten en la extensión de luces hacia las vasijas. (Véase Iggeres HaKodesh, al final, en el pasaje que comienza “Para comprender lo escrito en Pri Etz Chaim”: que todas las mitzvot tienen por objeto rectificar los 248 miembros de Zeir Anpín (los atributos emocionales), mediante la extensión de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, hacia ellos, etc.)

וזהו כי נר מצוה כי בלשון תורה נק' נר הכלי שבתוכה הנר הדולק כמ"ש נרות המערכה וגם הנרות הדולקים שבהכלי נק' נרות כמ"ש בהעלותך את הנרות

Y esto es “Porque una mitzvá es una lámpara (ner)”: pues, en el lenguaje de la Torá, se llama ner a la vasija que contiene la luz encendida, como está escrito “las lámparas de la disposición”; y también se llama nerot (lámparas) a las luces encendidas dentro de la vasija, como está escrito “Cuando enciendas las lámparas”.

והיינו שבמצות יש שני בחינות שהם בחינת כלים וגם על ידן נמשכים אורות המתלבשים בהכלים וע"כ צריכים שמירה

Es decir, las mitzvot tienen dos aspectos: son vasijas y, además, por medio de ellas se hacen descender luces que se invisten en las vasijas; por eso necesitan protección.

וזהו ואת מצותיו תשמרו והיינו על ידי ובקולו תשמעו היא התורה שנק' ותורה אור בחי מקור האור הנמשך בהנרות (ע"י [עיינן] בזהר ר"פ בהעלותך ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם)

Y esto es “Y guardarán Sus mandamientos”; esto se logra por medio de “y escucharán Su voz”, que es la Torá, llamada “y la Torá es luz”: el nivel de la fuente de la luz que se hace descender hacia las lámparas. (Véase el Zohar al comienzo de Parshat Behaalotejá y el Ramaz allí.)

והיינו שהיא בחינת אור מקיף שלמעלה מבחינת הכלים ואברים כ"ו כי הגם דאורייתא מחכמה נפקת נפקת דייקא אכן שרשה למעלה מהחכמה כ"ו

Es decir, es el nivel de la luz circundante, que está por encima del nivel de las vasijas y los miembros, etc.; pues, aunque “la Torá procede de Jojmá (sabiduría)” —procede, precisamente—, su raíz, en verdad, está por encima de Jojmá, etc.

והיינו שהיא מבחי מקיפים למיד ומים כו' עמ"ש בביאור ע"פ כי תצא כו' וזהו ג"כ פי' ותורה אור

Es decir, proviene del nivel de las luces circundantes, representadas por las letras lamed y mem, etc.; véase lo escrito en la explicación del versículo “Cuando salgas”, etc. Y este es también el significado de “y la Torá es luz”:

כי המצות שהם בחי אורות המתלבשים בכלים מתחלקים לתרי"ג בחי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] כו' היינו לכל כלי וכלי אור בפ"ע [בפני עצמו] כו'

pues las mitzvot, que son el nivel de luces investidas en vasijas, se dividen en 613 niveles, 248 mandamientos positivos, etc.; es decir, a cada vasija le corresponde una luz propia, etc.

אבל התורה שהיא בחי מקיף היא אור אחד ר"ל [רוצה לומר] למעלה מבחי התחלקות כו' ועמ"ש בפ' וארא סוף דבור הראשון וארא אל כו' שהתורה הוא המשכת בחי יחיד אנכי מי שאנכי כו'

Pero la Torá, que es el nivel de lo que circunda, es el nivel de una sola luz; es decir, está por encima del nivel de la división, etc. Véase lo escrito en Parshas Va'eira, al final del primer discurso, “Y Me aparecí a”, etc., donde se explica que la Torá es la atracción del nivel del Uno singular: “Anoji (Yo), quien Yo soy”, etc.;

ע"ש (ו"ז"ש [וזהו שכתוב] באדרא דנשא דקכ"ט א' חד ארחא דנהיר כו' לתרי"ג ארחין דאורייתא דפליג בז"א דכתיב ביה כל ארחות כו' ואיתא שם הפי' בספר רוח דוד ובביאור האדרא מהאריז"ל [מהאריזי זכרוננו לברכה] שבז"א נתגלים התרי"ג מצות עצמם כו'

véase allí. (Y esto es lo que está escrito en la Idra de Naso, folio 129a: “Un solo sendero que brilla”, etc., “hacia los 613 senderos de la Torá, que se dividen en Zeir Anpín, respecto del cual está escrito: “Todos los senderos”, etc. La explicación se encuentra allí en el libro Ruach David y en el comentario del Arizal sobre la Idra: que en Zeir Anpín se revelan las 613 mitzvot mismas, etc.;

ו"ז"ש [וזהו שכתוב] כל ארחות כו' ובא"א כתיב וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור כו' אורח ואור לשון יחיד כי שם נעלמים ובז"א מתגלים ונעשים התרי"ג מצות עכ"ד [עד כאן דבריו].

y esto es lo que está escrito: “Todos los senderos”, etc. Pero acerca de Arij Anpín está escrito: “Y el sendero de los justos es como la luz resplandeciente, que va aumentando su brillo”, etc.: “sendero” y “luz” están en singular, pues allí están ocultos, mientras que en Zeir Anpín se revelan y se convierten en las 613 mitzvot. Hasta aquí sus palabras.

ואמנם התורה נמשכה ממו"ס [ממוחא סתימאה] דא"א וזהו ותורה אור לשון יחיד וזהו ענין המבואר במ"א שהתורה היא בחי' רעוא דכל רעיון

En efecto, la Torá se atrae de Moja Stimaá (el cerebro oculto) de Arij Anpín; y esto es "y la Torá es luz", en singular. Este es el asunto explicado en otro lugar: que la Torá es el nivel de la Voluntad de todas las voluntades (Ra'ava deJol Ra'avin),

שהיא ממשכת הנהגת הרצון עליון לתוך הרצון המתפשט בתוך המצות עיין בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע ע"ש באריכות וזהו שהמצוה נק' נר והתורה היא האור המאירה את הנר בחי' דעדכ"ר [רעוא דכל רעיון] הוא מקור הרצון שבמצות כו'

que atrae la conducción de la Voluntad suprema hacia la voluntad que se extiende dentro de las mitzvot. Véase el discurso que comienza "Cuando Israel antepuso 'haremos' a 'escucharemos'"; véase allí extensamente. Y esto explica por qué la mitzvá se llama lámpara, mientras que la Torá es la luz que ilumina la lámpara: el nivel de la Voluntad de todas las voluntades, que es la fuente de la voluntad en las mitzvot, etc.

ועמ"ש ע"פ ויקהל משה שבחי' כתר דז"א הנק' רצון הוא הכלי לבחי' רצון עליון רעוא דכל רעיון כתר דא"א שהוא בחי' האור כו' ע"ש ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] שהתורה נק' משל הקדמוני בחי' קדמונו של עולם כו')

Y véase lo escrito sobre el versículo "Y Moshe reunió", según lo cual el nivel de Kéter de Zeir Anpín, llamado voluntad, es la vasija para el nivel de la Voluntad suprema, la Voluntad de todas las voluntades, Kéter de Arij Anpín, que es el nivel de la luz, etc.; véase allí. Y véase lo escrito arriba, que la Torá se llama "la parábola del Anciano", el nivel del Anciano del mundo, etc.)

והנה עיקר שמירה זו היינו לבחי' ההארה הנמשך מהמצוה לנפש האדם כו'. וענין הארה זו שנמשך מן המצוה על הנפש יובן ע"ד מאמרז"ל [מאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שבשעת מ"ת [מתן תורה] כפה עליהם הר כגיגית כו'

Ahora bien, el propósito principal de esta protección es para el nivel de la iluminación que la mitzvá atrae al alma de la persona, etc. Y el significado de esta iluminación que la mitzvá atrae sobre el alma se comprenderá a partir de la enseñanza de nuestros Sabios, de bendita memoria, de que en el momento de la entrega de la Torá "Él sostuvo la montaña sobre ellos como un barril", etc.,

ומכאן מודעא רבא לאורייתא וידוע פיי וענין כפה עליהם הר שהוא בחיי וימינו תחבקני דהיינו התגלות אהבה העליונה לישראל כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה'.

“Y de aquí [surge] una gran objeción contra la Torá”. Y es conocido el significado y el concepto de “Él sostuvo la montaña sobre ellos”: se trata del aspecto de “y Su diestra me abraza”, es decir, la revelación del amor supremo por Israel, como está escrito: “Los he amado, dice Havaia’”.

14 ועיי זה ממילא נתעורר האהבה ג"כ כנשיי [בנשמות ישראל] ע"ד כמים הפנים לפנים כן לב האדם כו' עד שבאו לכלות הנפש

Y por medio de esto, el amor también se despertó automáticamente en las almas de Israel, conforme a “Como el agua refleja el rostro, así el corazón del hombre...”, etc., hasta que llegaron al agotamiento del alma (klot hanéfesh);

וזהו המודעא רבא דהיינו שאתעדל"ת [שאתערותא דלתתא] זו שלהם לא היה בבחירה ורצון כ"א שעיי הגילוי מלמעלה נמשך ממילא בלבם כ"כ [כל כך] כך כו'

y esto es la “gran protesta”: que este despertar desde abajo (isarusa dilesata) de ellos no fue por elección y voluntad, sino que, por medio de la revelación desde lo Alto, se suscitó automáticamente en sus corazones con tal intensidad, etc.

וכך מעין זה יובן ג"כ בענין קיום המצות שהם המשכת רצון עליון ממש וה' חסדים וימינו תחבקני התגלות אהבה עליונה כו'

Y de manera similar se comprenderá también algo análogo con respecto al cumplimiento de las mitzvot, que atraen la Voluntad Suprema misma y los cinco chasadim (bondades), “y Su diestra me abraza”: la revelación del amor supremo, etc.

לכן עיי נתעורר ג"כ רצון האדם אליו ית' כמים הפנים כו' וזהו פקדת הארץ ותשוקקיה כו' וזהו אשר אנכי מצוך היום על לבבך כו'

Por lo tanto, por medio de esto también se despierta la voluntad de la persona hacia Él, bendito sea, “como el agua refleja el rostro...”, etc. Y esto es “Visitaste la tierra y la hiciste anhelar (vates-hokeheha)”, etc. Y esto es “que yo te ordeno hoy, sobre tu corazón”, etc.

וע"ז אמרו עבירה מכבה מצוה שע"ט [שעל ידי] העבירה שהיא נגד רצון העליון ב"ה נכבה הארה זו שנמשך לו מרצון העליון על נפשו כו'

Y acerca de esto dijeron: "Una transgresión extingue una mitzvá", pues, por medio de la transgresión, que se opone a la Voluntad Suprema, bendito sea, se extingue esta iluminación que fue atraída desde la Voluntad Suprema hacia su alma, etc.

משא"כ בהמצוה עצמה שהיא רמ"ח אברים דמלכא לא שייך כיבוי ח"ו [חס ושלום] וז"ש [וזהו שכתוב] שחת לו לא בניו מומם וכתרגומו חבילו להון לא ליה.

En cambio, en la mitzvá misma, que es uno de los 248 miembros del Rey, no cabe que se extinga, Di-s libre. Y esto es lo que está escrito: "La corrupción no es Suya; la mancha es de Sus hijos"; y así lo traduce el Targum: "Se han corrompido a sí mismos, no a Él".

אמנם אין עבירה מכבה תורה כי התורה היא מבחי' רעוא דכל רעיון כו' שמשם נמשך בחי' נושא עון.

Sin embargo, una transgresión no extingue la Torá, pues la Torá proviene del nivel de la Voluntad de todas las voluntades, etc., de donde se atrae el nivel de "soportar la iniquidad".

כי הנה ידוע שכדי להיות המחילה וסליחה ע"י תשובה שהיא החזרת הרצון שנסתלק ע"י העבירה

Pues es sabido que, para que haya indulto y perdón por medio de la teshuvá (retorno), que consiste en restaurar la voluntad que se retiró a causa de la transgresión,

הנה הוא ע"י המשכות מבחי' רצון העליון שלמעלה יותר מבחי' הרצון שבמצות והוא בחי' רעדכ"ר [רעוא דכל רעיון] שאין שם לעומת זה כו'

Esto ocurre mediante emanaciones desde el nivel de la voluntad suprema, que está por encima del nivel de la voluntad investida en las mitzvot; este es el nivel de la Voluntad de todas las voluntades, donde no existe "uno frente al otro", etc.;

ומשם שרש התורה וכמ"ש ע"פ ואתחנן שהתורה נמשכה מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מדעת שם כי היא מבחי' מקיפים עליונים אשר שם נאמר לא הביט און ביעקב כו'.

y de allí proviene la raíz de la Torá. Y como está escrito acerca del versículo "Y supliqué", la Torá se prolonga desde un nivel al que no llega un despertar desde abajo, pues proviene del nivel de las luces circundantes superiores, donde se dice: "No ha contemplado iniquidad en Yaakov", etc.

15 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כנגדו דייקא ע"ד ה' צלך שהוא בחי' צל ומקיף מה שאינו יכול להיות מתלבש בכלים כו'. ועמ"ש ע"פ ביום השמע"צ [השמיני עצרת] בפ"י ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסיתיך.

Y esto es lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Quien lee y estudia, el Santo, bendito sea, lee y estudia frente a él": específicamente, "frente a él", a la manera de "Havaíá es tu sombra", que corresponde al nivel de una sombra y de una [luz] circundante, aquello que no puede investirse en vasijas, etc. Y véase lo escrito sobre el versículo "En el día de Shemini Atzeret", acerca del significado de "Puse Mis palabras en tu boca, y a la sombra de Mi mano te cubrí".

16 ומ"מ כל האומר אין לי אלא תורה אפי" [אפילו] תורה אין לו וכמ"ש במ"א כו' כי התורה אשר אינה בטהרת הלב נקראת רק תרעא לדרתא כו'

Sin embargo, "quien dice: 'No tengo nada más que Torá', ni siquiera Torá tiene", como está escrito en otro lugar, etc.; pues la Torá que no se estudia con pureza de corazón se llama únicamente "una puerta al patio", etc.

וגם כי בצדקה תכוני כתיב כו' כי לית ברכתא שריא אלא כו' לכך א"א להיות המשכת המקיפים העליונים שע"י דבור התורה

Y también está escrito: "Por medio de la tzedaká serás establecida", etc.; pues "la bendición no reposa sino...", etc. Por eso es imposible que se produzca la atracción de las luces circundantes superiores que viene por medio del habla de la Torá

אלא כשיש מכון להשראה זהו דהיינו בחי' כלי וא"פ [ואור פנימי] שע"י המצות רמ"ח אברים דמלכא כו' a menos que haya un lugar apropiado (majón) para esta morada; es decir, el nivel de una vasija y una luz interior, que vienen por medio de las mitzvot, los 248 miembros del Rey, etc.

ועמ"ש כעין זה סד"ה ועשית בגדי קדש בענין ברכת המצות כו' ועמ"ש ר"פ ויקרא ע"פ ויקרא אל משה כו':

Y véase lo escrito en este sentido al final del discurso que comienza "Y harás vestiduras sagradas", acerca de la bendición sobre las mitzvot, etc.; y véase lo escrito al comienzo de la parashá de Vayikrá, sobre el versículo "Y llamó a Moshé", etc.

17 קיצור (א) ענין ההתבוננות שהבריא י' מאין וזהו אחרי הוי"ה הוא ענין ג' פעמים קדוש עד שאח"כ נמשך הוי" צבאות שמהוה צבאי צבאות וכמ"ש מזה בד"ה זאת הנוכת המזבח.

Resumen. (1) El tema de la contemplación de que la creación es algo de la nada; y esto es “después de Havaíá”. Se trata de las tres veces que se dice “Santo”, hasta que después se extiende [el Nombre] Havaíá Tzevaot (de las Huestes), que trae a la existencia huestes sobre huestes, como está escrito acerca de esto en el discurso que comienza “Esta es la inauguración del altar”.

והענין דכתיב כי הוא צוה ונבראו וכתיב ברא לנוכח היינו כח הפועל בנפעל כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"א ופ"ג [ופרק ג'] ועמ"ש מזה בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית ובשה"ש [ובשיר השירים] בד"ה מי יתנך כאח לי.

Y la explicación es que está escrito: “Pues Él ordenó y fueron creados”, y también está escrito bará, en el sentido de presencia; esto significa el poder del Agente dentro de lo que es objeto de la acción, como está escrito en Sefer Shel Beinonim, Parte II, capítulos 1 y 3. Véase también lo escrito acerca de esto en el discurso que comienza “Yo soy Havaíá, su D'os”, de la sección de tzitzit, y en Shir HaShirim, en el discurso que comienza “¡Ojalá fueras para mí como un hermano!”.

18 ואעפ"כ [ואף על פי כן] נקרא י' מאין ממש שלהיות התהוות הגשמיות מן המאמר ואותיות רוחניים המלוכשים בו ה"ז [הרי זה] בריאה חדשה מאין ואפס ממש

Sin embargo, se la llama verdaderamente algo a partir de la nada, pues el surgimiento de lo físico a partir de la expresión y de las letras espirituales investidas en ella constituye una creación nueva, verdaderamente de la nada y la nulidad.

ולא השתלשלות מההעלם אל הגילוי לכד ועמ"ש מזה בד"ה ואתחנן בפ"י המחדש בטובו ומקור להמשכה והתהוות זו

y no meramente un descenso de lo oculto a lo revelado. Véase también lo escrito al respecto en el discurso que comienza “Y supliqué”, sobre el significado de “Quien renueva con Su bondad”. Y la fuente de esta atracción hacia abajo y de este surgimiento

הוא מהארת הקו המלוכש בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בעשרה דברים נברא העולם בחכמה בתבונה ובדעת כו' (פ"ב [פרק ב'] דחגיגה י"ב א'). וע"ז נאמר ברא לשון נוכח.

es la irradiación del kav (línea de luz) investida en las Diez Sefirot del Mundo de Atzilut (Emanación). Y acerca de esto dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “Con diez cosas fue creado el mundo: con sabiduría, con entendimiento y con conocimiento”, etc. (Chagigah, capítulo 2, 12a). Y acerca de esto se dice bara, un término de presencia.

וזהו ענין קדוש השלישי שהוא"ו דקדוש זהו המשכה מבחי" קדש והוא הארת הקו להיות מקור לבחי" ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ואעפ"כ [ואף על פי כן] הוא קדוש ומובדל

Y este es el significado del tercer "Santo": la vav de kadosh representa una atracción hacia abajo desde el nivel de kodesh; es la irradiación del kav, que se convierte en fuente del nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin); y, sin embargo, es santa y separada,

כי רק הארה דהארה לבד נמשך להיות מלוכש בכלים דע"ס [דעשר ספירות] דבי"ע ועמ"ש מענין וא"ו דקדוש בד"ה צאינה וראינה (ב) וכ"ז [וכל זה] הוא נקרא ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

pues solo se atrae hacia abajo una irradiación de una irradiación para investirse en las vasijas de las Diez Sefirot de Beríá, Yetzirá y Asiá. Véase también lo escrito acerca del significado de la vav de kadosh en el discurso que comienza "Salgan y vean". (2) Y todo esto se llama la luz que llena todos los mundos;

אבל בחינת סוכ"ע הוא מה שאינו מתלבש כלל אפילו בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות אלא שמהוה ומחיה על ידי בחינת מקיף לבד ע"ד כל אשר חפץ ה' עשה.

pero el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) es aquel que no se inviste en absoluto, ni siquiera en las Diez Sefirot de Atzilut; más bien, hace existir y da vida únicamente mediante el aspecto circundante, como en "Todo lo que Havaiá quiso, lo hizo",

וע"ד כי לא מחשבותי מחשבותיכם בביאור ע"פ יונתי בחגוי. ועל זה נאמר כי הוא צוה ונבראו וזהו ענין שהבריאה יש מאין ממש.

y como en "Porque Mis pensamientos no son los pensamientos de ustedes", según la explicación del versículo "Paloma mía, en las hendiduras". Y acerca de esto se dice: "Pues Él ordenó y fueron creados"; y este es el significado de que la creación sea verdaderamente algo a partir de la nada,

שמבחינה זו אין שום התלבשות כח הפועל בנפעל וזהו ענין הקדוש השני. שקודם הקדוש השלישי: (ג) והנה בבחי" סוכ"ע יש ג"כ ב' בחינות.

pues desde este nivel no hay en absoluto investidura de la fuerza del Hacedor en lo hecho; y este es el significado del segundo "Santo", que precede al tercer "Santo". (3) Ahora bien, en el nivel de la luz que circunda todos los mundos hay también dos niveles.

וזהו ענין גאה גאה. דהיינו ב' הבחי' שבכתר עליון ונקרא בגמרא שני כתרים א' כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע אשר הבחינה הראשונה לא שייך כלל

Y este es el significado de “Él es exaltado, exaltado” (gaó gaá): es decir, los dos niveles de Kéter supremo, llamados en la Guemará “dos coronas: una correspondiente a ‘haremos’ y otra correspondiente a ‘escucharemos’”. Al primer nivel no se le puede aplicar en absoluto

לומר עליה סובב כל עלמין לפי שאינו בגדר עלמין כלל ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול רק שהוא המהב"ח סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין].

decir que circunda todos los mundos, porque no está en absoluto dentro de los límites de los mundos; véase también lo escrito sobre esto en el discurso que comienza “Y sucederá en aquel día que se hará sonar un gran shofar”; solo que este es lo que une la luz que circunda todos los mundos con la luz que llena todos los mundos.

19 וגם בחינה זו הוא רק המשכה מאור א"ס ב"ה וזהו ענין הקדוש הראשון. ומלמעלה למטה נק' סוכ"ע בחי' אין לגבי בחי' זו היינו שהוא רק הארה כו' וכ"ש [וכל שכן] בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וזהו ענין שהבריאה היא יש מאין.

Y también este nivel no es más que una emanación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea; este es el significado del primer “Santo”. Y de arriba hacia abajo, la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) se llama “nada” en relación con este nivel; es decir, no es más que un resplandor, etc.; y con mayor razón, lo mismo se aplica al nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin). Este es el significado de que la creación sea algo a partir de la nada.

20 וזהו ענין אחרי הוי' אלקיכם תלכו וענין בורא קדושים ישתבח שמך. וענין א"ת [אל תקרי] שמות אלה שמות.

Y esto es lo que significa “Después de Havaia, tu D'os, caminarán”, y también “Creador de seres santos, que Tu Nombre sea alabado”, así como “No leas shamot (desolaciones), sino shemot (nombres)”.

אך היינו ע"י כי מנסה כו' לדעת כו' ע"ד כי ה' אמר לו קלל שע"י שעומד בנסיון שובר הקליפה ואזי דוקא נתגלה הפרי.

Pero esto ocurre mediante “Pues [Él] pone a prueba”, etc., “para saber”, etc., a la manera de “Pues Havaia le dijo: ‘Maldice’”: al resistir la prueba, se quiebra la kelipá (cáscara), y entonces, precisamente, se revela el fruto.

ומבואר במ"א איך קליפה קדמה לפרי. דהיינו שהאור והחיות המלוכש בתוכם בבחינת הסתר משכ"כ [משבירת הכלים] נפל שמה ממדרגות עליונות וגבוהות מאד.

Y en otro lugar se explica cómo “la cáscara precedió al fruto”: es decir, que la luz y la fuerza vital investidas dentro de ellas en un estado de ocultamiento cayeron allí, a raíz de la rotura de las vasijas, desde niveles supernos y sumamente elevados.

לכן דוקא ע"י שבירת הקליפה מתגלה בחי' הדעת וזהו ענין מי יתן טהור מטמא. ועמ"ש בד"ה בשלח פרעה את העם:

Por lo tanto, precisamente al quebrar la kelipá se revela el nivel de Daat (conocimiento). Y esto es lo que significa “¿Quién puede sacar algo puro de lo impuro?”. Véase también lo escrito en el discurso que comienza “Cuando el Faraón envió al pueblo”.

21 (ד) תלכו היינו ב' בחינות אהבה עמ"ש בד"ה להבין קישור וחבור הזכרת ברית ותורה בברכת הארץ.

(4) “Caminarán” se refiere a dos niveles de amor; véase lo escrito en el discurso que comienza “Para comprender la conexión y unión de la mención del pacto y la Torá en la bendición por la tierra”.

ואח"כ ואותו תיראו יראה פנימית יראו את ה' ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה. גם פי' ואותו לשון אות ורושם.

Y después, “y a Él temerán”: temor interior, “Teman a Havaiá”; y véase lo escrito al final del discurso que comienza “Cuando Israel antepuso ‘haremos’”. Asimismo, el significado de veoto se relaciona con ot, una señal y una marca.

ועמ"ש סד"ה ואתה מרכבות קדש בפ"י מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אות הוא בצבא שלו: (ה) ואת מצותיו תשמרו המצות נקראו רמ"ח אברים שהם המשכת אורות בכלים עמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן.

Y véase lo escrito al final del discurso que comienza “Y vino de las santas miríadas”, sobre el significado de la afirmación de nuestros Sabios, de bendita memoria: “Él es una señal (ot) entre Su ejército”. (5) “Y Sus mitzvot guardarán”: las mitzvot son llamadas los 248 miembros, pues son la atracción de luces hacia las vasijas; véase lo escrito en el discurso que comienza “Estos son los cómputos del Mishkán”.

ומשם ע"י הפגם נמשך יניקה לחיצונים ע"ד שופך דם האדם באדם ועמ"ש מזה בביאור ע"פ בשעה שהקדימו הנ"ל.

Y desde allí, a causa de un defecto, se atrae sustento para las fuerzas externas, como en "Quien derrama la sangre del hombre, por el hombre será derramada su sangre". Y véase lo escrito sobre esto en la explicación de "Cuando [Israel] antepuso", mencionado anteriormente.

והיינו מבחי' נר"נ [נפש רוח נשמה] המלוכש בכלים. ולכן צ"ל ואת מצותיו תשמרו והיינו ע"י המקיפים חיה יחידה

Es decir, del nivel de néfesh, rúaj y neshamá, que están investidos en vasijas. Por eso debe decirse "Y Sus mitzvot guardarán"; esto se logra mediante los niveles envolventes de jayá [y] yejidá;

וזהו ע"י ובקולו תשמעו היא התורה שכל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה אף בזה"י [בזמן הזה] כי היא למעלה מבחינת אורות שבכלים.

y esto se logra mediante "y a Su voz escucharán", que es la Torá: pues "quien se ocupa de la Torá de la ofrenda de ascensión es como si hubiera ofrecido una ofrenda de ascensión", incluso en la época actual; porque está por encima del nivel de las luces en las vasijas.

(ועמ"ש בד"ה וזאת המצוה כו' לשמור את כל חקותיו כו' ושמרת לעשות כו' ע"ש) ועיקר השמירה צ"ל לבחינת נר מצוה

(Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Y este es el mandamiento", etc., sobre "guardar todos Sus estatutos", etc., y "y guardarás para cumplir", etc.; véase allí). La protección principal debe dirigirse al nivel de "una mitzvá es una lámpara",

היינו לבחינת ההארה הנמשך מהמצוה בנר"נ [נפש רוח נשמה] של האדם ועיין בזה"י [בזהר חלק ג] נשא (קכ"ט ב') ע"פ שומר ישראל. ובפ' האזינו (דף רכ"ט א'):

es decir, al nivel de la iluminación que la mitzvá atrae hacia el néfesh, el rúaj y la neshamá de la persona. Y véase el Zóhar, Parte III, Nasó (129b), sobre el versículo "Guardián de Israel", y en Parashat Haazinu (folio 229a).

22 ו ואפ"ל [ואפשר לומר] עוד בענין ואותו תעבודו ע"ד מ"ש ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו.

(6) Y también puede decirse, respecto de “y a Él servirán”, en consonancia con lo escrito: “Entonces volverán a discernir entre el justo y el malvado, entre quien sirve a Elokim y quien no Lo ha servido”.

(במלאכי ס"י ג' י"ח) ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] (פרק קמא דחגיגה דף ט' ע"ב) עובד ואשר לא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי ניהו ואינו דומה שונה פרקו

(Malaji, capítulo 3, [versículo] 18.) Y nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron (primer capítulo de Jaguigá, folio 9b): “Tanto ‘quien sirve’ como ‘quien no Lo ha servido’ son ambos completamente justos; pero no se compara quien repasa su capítulo

מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד. ועיין מזה בסש"ב [בספר של בינונים] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו]. עכ"פ [על כל פנים] דבחינת עובד אלקים הוא למעלה מבחינת צדיק גמור.

cien veces con quien repasa su capítulo ciento una veces”. Y véase sobre esto en Sefer Shel Beinonim, capítulo 15. En todo caso, el nivel de “quien sirve a Elokim” está por encima del nivel de quien es completamente justo.

23 וזהו שאחר ד' מדרגות. תלכו. תיראו. תשמורו. תשמעו. שזהו ודאי בחינת צדיק גמור. נאמר אח"כ ואותו תעבודו שזהו בחי' שלמעלה במדרגה יותר. והיינו על ידי שמהפך טבעו מלשון עורות עבודים.

Y por eso, después de cuatro niveles —“andarás”, “temerás”, “guardarás”, “escucharás”—, que ciertamente corresponden al nivel de quien es completamente justo, se dice después: “y a Él servirás”, que es un nivel superior. Esto se logra transformando la propia naturaleza, como indica la expresión “pieles curtidas” (avudim).

ועיין מ"ש בביאור על פסוק מים רבים בפי' תולדות שעל זה שאל רבי חנינא בן תרדיון מה אני לחיי העולם הבא דהיה מסתפק שמא הטבע שלו גורם שקידתו בתורה אף במס"נ [במסירות נפש] כו'

Y véase lo escrito en la explicación del versículo “Muchas aguas”, en Parashat Toldot: por esto preguntó Rabí Janina ben Teradión: “¿Qué será de mí en la vida del Mundo Venidero?”, pues dudaba de si acaso su naturaleza era lo que causaba su diligencia en el estudio de la Torá, incluso con autosacrificio (mesirut néfesh), etc.

ואם כן עדיין מסופק אם שינה טבעו לגמרי להיות בבחינת עובד אלקים דשמה הוא עדיין בחינת אשר לא עבדו אף שהיה צדיק גמור.

Y, de ser así, aún dudaba de si había cambiado por completo su naturaleza para alcanzar el nivel de “quien sirve a Elokim”, pues quizá todavía estaba en el nivel de “quien no Lo ha servido”, aunque fuera completamente justo.

24 והנה אלקים גימטריא הטבע היינו כי שמש ומגן הוי"ה אלקים ששם אלקים הוא מגן ונרתק המסתיר על גילוי שם הוי"ה ומזה נמשך מה שעולם כמנהגו נוהג שבחיי זו נקרא הטבע.

Ahora bien, Elokim equivale numéricamente a hateva, «la naturaleza». Es decir: «Porque sol y escudo es Havaíá Elokim»: el Nombre Elokim es un escudo y una vaina que ocultan la revelación del Nombre Havaíá. De ahí resulta que «el mundo sigue su curso habitual», y este nivel se llama naturaleza.

אף שהוא באמת הכל משם הוי"ה המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית רק שנמשך ע"י מגן ונרתק המכסה ומסתירועיין מענין הטבע בשו"ת [בשאלות ותשובות] ח"צ [חכם צבי] סי' י"ח קרוב למ"ש.

Aunque, en verdad, todo proviene del Nombre Havaíá, «que con Su bondad renueva cada día, continuamente, la obra de la Creación», esto solo se prolonga mediante un escudo y una vaina que cubren y ocultan. Véase también acerca del concepto de la naturaleza en las Respuesta del Chacham Tzvi, sección 18, [que se aproxima] a lo escrito [aquí].

לכן ע"י שהאדם הוא עוסק בעבודת הש"י [השם יתברך] יותר מטבעו ומשנה טבעו נקרא עובד אלקים היינו שלא יהיה הסתר הנרתק

Por eso, cuando una persona se dedica al servicio de D'os, bendito sea, más allá de su naturaleza y transforma su naturaleza, se la llama «servidora de Elokim»; es decir, para que la vaina ya no oculte.

לכן ע"י זוכה למ"ש אח"כ וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא שהוא ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] הקב"ה מוציא חמה מנרתקה (בפ"ק [בפרק קמא] דע"ז דף ד' ע"א).

Por eso, mediante esto merece lo que está escrito a continuación: «Y para ustedes, los que temen Mi Nombre, brillará un sol de justicia, con curación», que corresponde a la enseñanza de nuestros Sabios, de bendita memoria: «El Santo, bendito sea, saca el sol de su vaina» (en el primer capítulo de Avodah Zarah, daf 4a).

ועיין מזה ברכות ויצא פע"ח ובפ"א בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] משפטים פל"א (דקמ"ט ע"א). ובזח"א [ובזהר חלק א] מקץ (דר"ג ע"ב) ובפרשה אמרו (דפ"ח ע"א).

Véase también acerca de esto en Midrash Rabbah, Vayetzei, sección 78; en Parshas Bo, sección 15; y en Mishpatim, sección 31 (daf 149a). También en el Zohar, Parte I, Mikeitz (daf 203b), y en la parashá Emor (daf 88a).

וזהו ענין אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים כו' וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] שע"י זו האחד היתירה על מאה מהפך טבעו והרגלו כו'.

Este es el sentido de «No se compara quien repasa su capítulo cien veces», etc.; y como está escrito en Sefer Shel Beinonim, que mediante esa vez adicional a las cien transforma su naturaleza y su hábito, etc.

ועיין במהרש"א [במהרש"א] בח"א [בחידושי אגדות] שם שפ"י דמספר מאה זהו מגיע עד נר"נ [נפש רוח נשמה] שהם בסוד יחידות עשירות מאות וזהו ענין מאה ברכות.

Véase también Maharsha, en Chiddushei Aggados allí, quien explica que el número cien llega hasta néfesh, rúaj y neshamá, que corresponden al secreto de las unidades, las decenas y las centenas; este es el sentido de las cien bendiciones.

אבל השונה פעם אחת יותר מזה הוא חלק אלוה ממעל כו' ע"ש. ובשל"ה [ובשני לוחות הברית] במסכת שבועות שלו (דקפ"ב ע"א) כ' [כתב]

Pero quien repasa una vez más que eso es «una parte de D'os desde lo alto», etc.; véase allí. Y el Shelah, en su tratado Shavuot (daf 182a), escribió

כי החכמה מאין תמצא מאין הוא מספר מאה ואחד כו'. והנה פ"י מאין ידוע שהוא בחינת שלמעלה מהחכמה.

que [en] “Y Jojmá (sabiduría) será hallada me’ayin”, me’ayin es el número ciento uno, etc. Ahora bien, se sabe que el significado de me’ayin es el nivel que está por encima de Jojmá.

וזהו הנמשך ע"י שעובד אלקים ומשנה טבעו שהוא ביטול היש ומשנה מבחינת יש לאין וע"ז ממשיך מבחי"א אין תמצא.

Y esto es lo que se atrae mediante el servicio a Elokim y el cambio de la propia naturaleza: la auto-anulación (bitul) del yesh (“algo”), el cambio del nivel de yesh al de ayin (“nada”); y mediante esto se atrae del nivel de “de ayin será hallada”.

והנה ארז"פ [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דקדושין (ד"ל ע"ב) ע"פ ושמעתם סם תם נמשלה התורה לסם חיים. ועזח"ג [ועיין זהר חלק ג'] ר"פ חקת (דקע"ט סע"ב [סוף עמוד ב]) מענין סמא דחיי.

Ahora bien, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron en el primer capítulo de Kiddushin (folio 30b), sobre el versículo "Y pondrán (vesamtem)": sam tam ("un elixir perfecto"); "la Torá fue comparada con un elixir de vida (sam chayim)". Y véase el Zohar, parte III, al comienzo de la parashá Jukat (folio 179, final del lado b), acerca del "elixir de vida" (samma dechayei).

וה"ע [וזהו ענין] רפואה כמ"ש ולכל בשרו מרפא. והנה בזח"ב תרומה (קכ"ז ע"ב) סמ"ך מ"ם כו' רזא דאינון מאה ברכאן כו'

Y esto se refiere a la curación, como está escrito: "y curación para toda su carne". Ahora bien, en el Zohar, parte II, Terumá (127b), se dice: "samej, mem", etc., "el misterio de las cien bendiciones", etc.;

ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם דבחי"מ מ"ם זהו תבונה ובחינת סמ"ך זהו בינה עילאה המקבלת מששה ספירות ראשונות דחכמה כו' והוא ב' בחינות דעולם הנשמות דהיינו ג"ע [גן עדן] ועולם התחייה.

y en el Mikdash Melej y el Ramaz allí se explica que el nivel de mem es Tevuná, y el nivel de samej es la Biná suprema, que recibe de las seis primeras Sefirot de Jojmá, etc.; y estas son los dos niveles del Mundo de las Almas, a saber, Gan Eden y el Mundo de la Resurrección.

ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו ענין מ"ס [מוחא סתימאה] וסמ"ך שבלולות בנס היו עומדים כו' וזהו ענין סם חיים בחי' הנ"ל דמאה ברכות שהם סמ"ך ומ"ם כו'

Y puede decirse que esto se refiere a la mem cerrada (mem setumá) y la samej de las Tablas, que "se sostenían mediante un milagro", etc. Y este es el significado de sam chayim: el nivel mencionado antes de las cien bendiciones, que son samej y mem, etc.

ומבואר במ"א ע"פ מאמר הזח"א [זהו חלק א'] פ' חיי (קכ"ג א') בענין חיי שרה מאה שנה ששרש מאה ברכות הוא המשכות מבחי' א"א דהיינו מבחי' סוכ"ע.

Y se explica en otro lugar, a propósito del pasaje del Zohar, parte I, parashá Jayei [Sará] (123a), acerca de "La vida de Sará fue de cien años", que la raíz de las cien bendiciones consiste en emanaciones del nivel de Arij Anpín, es decir, del nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin).

אך ע"י שעובד אלקים ומשנה טבעו להיות שונה פרקו מאה פעמים ואחד ממשיך עוד מבחי שלמעלה מבחי סוכ"ע שהוא בחי חד ולא בחושבן כו' וכנ"ל בענין הקדוש הראשון ועמ"ש ע"פ ואתה מרכבות קדש.

Pero mediante el servicio a Elokim y el cambio de la propia naturaleza, llegando a repasar su capítulo ciento una veces, se atrae aún más del nivel que está por encima del nivel de la luz que circunda todos los mundos, que es el nivel de "Uno, pero no en número", etc., como se mencionó antes acerca del primer "Santo". Y véase lo escrito sobre el versículo "Y vino de las miríadas santas".

25 ואפשר שזהו פי' סם חיים. וזהו ואותו תעבודו פי' ואותו ע"ד אות היא ברבבה שלו שהוא בחי חד ולא בחושבן.

Y posiblemente este sea el significado de sam jaim (elixir de vida). Y esto es "y a Él (ve'oto) servirán": el significado de ve'oto es similar a "Él es una señal (ot) entre Sus miríadas", el nivel de "Uno, pero no en número",

והיינו על ידי תעבודו בבחי עובד אלקים. ועמ"ש בפ' ויצא בד"ה ושבתי בשלום כו' והיה הוי"ה לי לאלקים.

y esto se logra mediante "servirán", en el nivel de "quien sirve a Elokim". Véase también lo escrito en Parshat Vayetzei, en el discurso que comienza "Y regresaré en paz", etc.: "entonces Havaíá será Elokim para mí".

26 ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] שזהו ההפרש בין בחי ואותו תעבודו לבחי ד' מדרגות הראשונות כי ד' בחי תלכו תיראו תשמרו תשמעו י"ל [יש לומר] שהן נגד ד' אותיות הוי"ה. כי תלכו תיראו זהו רצוא ושוב שהוא בחי י"ה שהן אהוי"ר [אהבה ויראה].

Y, de acuerdo con esto, puede decirse que esta es la diferencia entre el nivel de "y a Él servirán" y el de los primeros cuatro niveles: los cuatro niveles "caminarán", "temerán", "guardarán" y "escucharán" pueden corresponder a las cuatro letras del [Nombre] Havaíá. Pues "caminarán" y "temerán" son correr y retornar (ratzo vashov), que corresponden al nivel de yud-hei, es decir, al amor y al temor.

27 ואח"כ תשמרו תשמעו תורה ומצות זהו ענין ו"ה וכמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי"ה וזהו בבחי

Y después, "guardarán" [y] "escucharán", la Torá y las mitzvot, corresponden a vav-hei, como está escrito respecto del versículo: "Y todos tus hijos serán instruidos por Havaíá". Y esto pertenece al nivel

ומדרגת ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע שעל זה נאמר וזרחתם לכם יראי שמי שמש צדקה כו' גילוי שמש הוי'. שלא יהיה מסתיר הנרתק ומגן כו'.

y al grado de “Entonces volverán a distinguir entre el justo y el malvado”, acerca de lo cual se dice: “Pero para ustedes, los que temen Mi Nombre, brillará un sol de justicia”, etc.: la revelación del “sol” de Havaíá, de modo que la envoltura y el escudo no oculten, etc.

אך בחי' ואותו תעבודו שזהו למעלה מבחי' צדיק כנ"ל זהו כענין עד יעבור עמך הוי' למעלה מבחי' שם הוי' ואפשר שע"ז רומז קוצו של יו"ד דשם הוי' וע"ש בד"ה ולא אבה בפ' כי תצא.

Pero el nivel de “y a Él servirán”, que está por encima del nivel del justo, como se mencionó antes, es semejante a “Hasta que pase Tu pueblo, Havaíá”: por encima del nivel del Nombre Havaíá. Y es posible que esto esté insinuado en la punta de la yud del Nombre Havaíá. Véase allí, al final del discurso que comienza “Pero no quiso”, en la parashá Ki Teitzei,

וסד"ה קדש ישראל בענין ד' הידות כו' והחמישית כו'. וזהו הבחי' החמישית ואותו תעבודו ועי"ז וכו' תדבקון כו'

y al final del discurso que comienza “Israel es santo”, sobre el tema de las cuatro porciones, etc., y la quinta, etc. Y este es el quinto nivel: “y a Él servirán”; y por medio de esto, “y a Él se apegarán”, etc.

והוא בחי' פנימית הכתר ע"ד שפי' בזח"ג [בזהר חלק ג'] פ' אחרי (דס"ו ע"ב) בענין כי נשבעתי ובפ' נשא (דק"ל ע"א)

Y este es el nivel de la dimensión interior (pnimiut) de Kéter (la Corona), conforme a lo explicado en el Zóhar, parte III, parashá Ajarei (folio 66b), sobre el tema de “Por Mí mismo he jurado”, y en la parashá Nasó (folio 130a).

ועי' בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג'] שיש ה' בחי' נרנח"י [נפש רוח נשמה חיה יחידה] ובתוך הבחינה החמישית שהוא יחידה מלוכש הבחי' תחתונה דאור א"ס כו' וזהו ענין הב' כתרין כו'

Y véase Etz Jaim, Sha'ar 41, capítulo 3, donde se explica que hay cinco niveles: néfesh, rúaj, neshamá, jaiá y yejidá; y que dentro del quinto nivel, que es yejidá, está investido el nivel inferior de la Luz Infinita (Or Ein Sof), etc. Y este es el tema de las dos coronas, etc.,

כניל ועייז והיה הוי' לי לאלקים שמה שעתה הוא שם הוי' יהיה בחינת אלקים לגבי גילוי זה והיינו עיי שהוא בבחי' עבד עובד אלקים

como se mencionó antes. Y por medio de esto, “Havaia será para mí Elokim”: lo que ahora es el Nombre Havaia será el nivel de Elokim en relación con esta revelación. Y esto se logra al encontrarse en el nivel de un servidor, “uno que sirve a Elokim”;

והיינו שעבודתו הוא שיהיה בחי' והיה הוי' לי לאלקים כו' ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו פי' המדרש תלים שהביא הבחי' פ' בשלח ע"פ עזי וזמרת יה

es decir, su servicio consiste en que se dé el nivel de “Havaia será para mí Elokim”, etc. Y es posible decir que este es el significado del Midrash Tehilim que cita Rabenu Bajya en la parashá Beshalaj, sobre el versículo “Mi fuerza y mi canto es Yah”:

אבל לעוה"ב [לעולם הבא] בשש אותיות שנאמר כי ביה הוי' צור עולמים כו' (ועיי' זח"ב [והר חלק ב'] תרומה קס"ה ב')

«Pero en el Mundo Venidero, con seis letras, como está dicho: “Porque en Yah, Havaia, está la Roca de los mundos”», etc. (Véase también el Zohar, Parte II, Terumah, 165b.)

והיינו עיי ששה מדרגות שפרט כאן תלכו תיראו תשמרו תשמעו תעבדו תדבקון והשי"ך [והשפתי כהן] כאן פי' ששה דברים שבפסוק זה תלכו עד תדבקון הם כנגד ששה תיבות שבפסוק שמע ישראל.

Y esto se logra mediante los seis niveles que enumera aquí: “caminarán”, “temerán”, “guardarán”, “escucharán”, “servirán”, “se apegarán”. Y el Shaj (Siftei Kohen) explica aquí que los seis elementos de este versículo, desde “caminarán” hasta “se apegarán”, corresponden a las seis palabras del versículo “Escucha, Israel”.

ועיי' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ק"ש [קריאת שמע] שעהמ"ט [שעל המטה] ר"פ י"א בענין רומח ואפשר לכוון הששה תיבות דפסוק שמע עם ששה בחינות הנ"ל.

Véase Pri Etz Chaim, Sha'ar Krias Shema She'al HaMitah (la Puerta del Shemá antes de dormir), comienzo del capítulo 11, acerca del romaj (“lanza”). Y es posible hacer corresponder las seis palabras del versículo Shemá con los seis niveles mencionados arriba.

כי שמע היינו שם עי' [עיין] וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] בפי' ואתחנן בד"ה שמע ישראל ע"ש וא"כ זהו בחי' ומדרגת אחרי ה' אלקיכם

Porque Shemá es shem ayin (el Nombre de setenta), como se escribió arriba, en Parshat Vaetjanán, en el discurso que comienza “Escucha, Israel”; véase allí. Y, si es así, este es el nivel y el grado de “Tras Havaíá, su D'os, caminarán”.

תלכו ותיבת ישראל זהו ענין ואותו תיראו כמ"ש ברבות פי' ויחי פצ"ח שמעו אל ישראל שבשמים אביכם וכן איתא בפרקי דר"א [דרבי אליעזר] שהקב"ה נקרא ישראל.

Y la palabra “Israel” corresponde al asunto de “a Él temerán”, como está escrito en Midrash Rab-bah, Parshat Vayejí, sección 98: “Escuchen a Israel en los cielos, su Padre”; y así se encuentra en Pirkei deRabbi Eliezer, que el Santo, bendito sea, es llamado Israel.

28 והיינו בחי' כי שרית עם אליקים שמשתרר ומושל על שם אלקים. ואח"כ תיבות הוי' אלקינו זהו ענין ההמשכה שע"י תורה ומצות.

Y esto corresponde al nivel de “porque has luchado con Elokim”: uno que reina y ejerce dominio sobre el Nombre Elokim. Y luego, las palabras “Havaíá, nuestro D'os” expresan la atracción hacia abajo que se produce mediante la Torá y las mitzvot.

וזהו ענין תשמרו תשמעו. ועמ"ש גבי ציון במשפט תפדה בענין שבחי ירושלים את הוי' הללי אלקיך ציון בד"ה ברבות פי' עקב. .

Y esto es lo que expresan “guardarán” [y] “escucharán”. Y véase lo escrito acerca de “Sion será re-dimida mediante la justicia”, respecto de “Alaba a Havaíá, Jerusalén; alaba a tu D'os, Sion”, en el discurso que comienza “En el Midrash Rabá, Parashat Ekev”.

29 ואח"כ הוי' אחד זהו ענין ואותו תעבדו כו' כי הנה מבואר בביאור ע"פ חקת התורה בענין ב' שמות הוי' בפסוק אחד שהשם הא' באצילות יו"ד חכמה ה' בינה כו'

Y después, “Havaíá es Uno” corresponde a “y a Él servirán”, etc. Pues se explica en la explicación sobre el versículo “el estatuto de la Torá”, respecto de los dos Nombres Havaíá que aparecen en un mismo versículo, que el primer Nombre corresponde al Mundo de Atzilut (Emanación): la yud es Jojmá (sabiduría), la hei es Biná (entendimiento), etc.;

והשם השני הוא למעלה מאצילות ועד"ז י"ל [יש לומר] גם כאן דפי" הוי' אלקינו היינו המשכת אור א"ס המלוכש בע"ס [בעשר ספירות] דרמ"ח פקודין

y el segundo Nombre está por encima de Atzilut. Del mismo modo, también puede decirse aquí que el significado de “Havaíá nuestro D'os” es la atracción de la Luz Infinita (Or Ein Sof) investida en las Diez Sefirot, [como en] “los 248 mandamientos

אינון רמ"ח אברים דמלכא ואח"כ בחי' הוי' אחד בחינה שלמעלה מאצילות אנת הוא חד ולא בחושבן כו' וזהו ע"י ואותו תעבודו וכו' תדבקון לשנות טבעו

son los 248 miembros del Rey”. Y después, el nivel de “Havaíá es Uno” es un nivel por encima de Atzilut: “Tú eres Uno, pero no en número”, etc. Y esto se logra mediante “y a Él servirán” y “a Él se apegarán”, cambiando la propia naturaleza.

וזהו ענין למס"נ [למסירות נפש] באחד וברבות פ' ואתחנן אמרו דפסוק שמע ישראל הוא קבלת השני דברות אנכי ולא יהיה לך ששמעו מפי הקב"ה והיינו

Y este es el concepto de entregarse al autosacrificio (mesirut néfesh) al pronunciar “Uno”. En Mi-drash Rabá, en la parashá Vaetjanán, dijeron que el versículo “Escucha, Israel” es la aceptación de los dos Mandamientos “Yo soy” y “No tendrás”, que oyeron de boca del Santo, bendito sea. Es decir,

כי הוי' אלהינו הוא קבלת הדבור אנכי הוי' אלקיך והוי' אחד הוא קבלת דבור ולא יהיה לך וכ"ה בשל"ה [בשני לוחות הברית] במסכת תמיד שלו (דרנ"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) בשם הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] שהובא ברד"א [באבודרהם] גבי ק"ש [קריאת שמע]

“Havaíá nuestro D'os” es la aceptación del Mandamiento “Yo soy Havaíá tu D'os”, y “Havaíá es Uno” es la aceptación del Mandamiento “No tendrás”. Y así aparece en el Shelah, en su tratado Tamid (folio 252, final del lado b), en nombre del Rambán, citado en el Abudraham respecto de la recitación del Shemá.

והנה דבור אנכי כולל כל רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ודבור לא יהיה לך כולל כל שס"ה ל"ת [לא תעשה].

Ahora bien, el Mandamiento “Yo soy” incluye los 248 mandamientos positivos, y el Mandamiento “No tendrás” incluye las 365 prohibiciones.

ומבואר במ"א דבחי" ל"ת [לא תעשה] זהו ענין אתכפיא וביטול יותר ממ"ע [ממצות עשה] ולכן ע"י ל"ת [לא תעשה] ממשיכים בחינה גבוה יותר ועמ"ש מזה בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם לכן עדי"ו ג"כ א"ש [אתי שפיר] ענין הנזכר:

Y se explica en otro lugar que el nivel de las prohibiciones corresponde a la sumisión (itkafiá) y a una autoanulación mayores que las de los mandamientos positivos; por eso, mediante las prohibiciones se atrae un nivel más elevado. Véase lo escrito al respecto en el discurso que comienza “Pero Havaíá tu D'os no quiso escuchar a Bilam”. Por lo tanto, siguiendo esta misma línea, también se entiende bien el concepto mencionado [anteriormente].

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/reeh/3/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak